

AKPINAR

Kasım - Aralık 2014

Yıl: 9

ISSN: 1306 - 3731

4 TL

54
Sayı

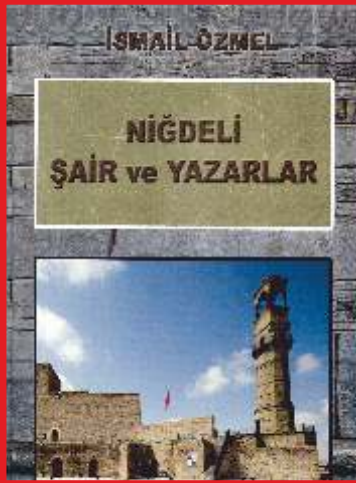
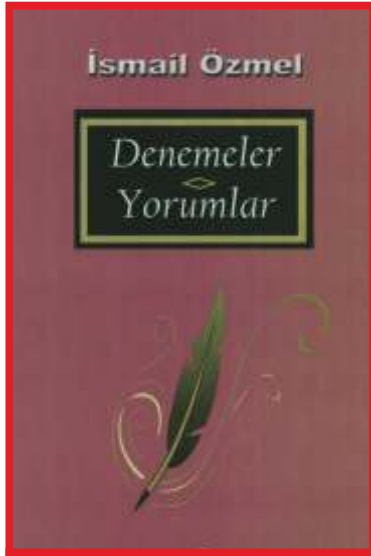
KÜLTÜR SANAT VE EDEBİYAT DERGİSİ

Bekir Sıtkı Erdoğan Dosyası

- İsmail Özmel • Abdullah Satoğlu
- Ali İhsan Kolcu • Sabahat Varol İnsel
- Kibar Ayaydın • Murat Soyak
- Şeref Yılmaz • Hikmet Elitaş
- İhsan Işık'la Söyleşi

www.akpinardergisi.com

Yeni Çarşı Merkezi
B Blok 1/5 • NİĞDE
Tel: 0.388 213 12 50 - 233 35 45

AKPINAR

Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi

Yıl: 9 Sayı: 54 / Kasım - Aralık 2014 ISSN: 1306-3731

SAHİBİ ve GENEL YAYIN YÖNETMENİ

İsmail ÖZMEL
ismailozmel@hotmail.com

YAYIN KURULU

İsmail ÖZMEL
Kibar AYAYDIN
Murat SOYAK

DANIŞMA KURULU(HAKEM HEYETİ)

Prof. Dr. Abdulkadir YUVALI (Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali Berat ALPTEKİN (Selçuk Üniversitesi)
Prof. Dr. Esmâ ŞİMŞEK (Fırat Üniversitesi)
Prof. Dr. Nevzat ÖZKAN (Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet BURAN (Fırat Üniversitesi)
Prof. Dr. Pervin ÇAPAN (Muğla Üniversitesi)

YAZIŞMA VE YÖNETİM YERİ

Yeni Çarşı İş Merkezi B Blok Nu. 1/5 NİĞDE
Telefon: 0.388 213 12 50 Belgegeçer: 0.388 233 35 45

ABONE ÜCRETİ

Sayı: 4 TL
Yıllık Abone Bedeli: 25 TL
Resmî Abone Bedeli: 50 TL
Yurtdışı Abone Bedeli: 30 Avro
Posta Çeki: 5145515 (İsmail ÖZMEL)

GRAFİK & TASARIM

İlhami KARAN

BASIM YERİ KARAN OFSET

Selçuk Mh. Selçuklu Cd. 36/B • NİĞDE
Tel: 0.388 233 66 22 Belgegeçer: 0.388 233 88 11

Dergiye gönderilen yazı ve şiirler basılsın basılmınsın geri verilmez. Yayınlanması istenen yazıların el-mek adresimize gönderilmesi gerekmektedir. Dergimizde yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Yazı ve şiirlere ücret ödenmez. Yayın kurulu gerekli gördüğünde yazılarda değişiklik yapabilir.

İÇİNDEKİLER

- 3 Edebiyat Dünyamızdan Bir Büyük Yıldız Kaydı
Bekir Sıtkı ERDOĞAN'ı Kaybettik
İsmail ÖZMEL
- 10 Edebiyat Dünyamızdan Kayan Yıldız
BEKİR SITKI ERDOĞAN
Abdullah SATOĞLU
- 17 Bekir Sıtkı ERDOĞAN: İki İrmak Kavşağında
Yeni Bir Şiir Diline Doğru: Yosma
Prof. Dr.Ali İhsan KOLCU
- 20 Türk Şiirinin Başı Sağ Olsun
Sabahat Varol İNSEL
- 22 Şair Bekir Sıtkı ERDOĞAN'a Dair
Murat SOYAK
- 24 -Tevhîd- Cenâb-ı Haktan İzin Yararısı
Bekir Sıtkı ERDOĞAN
- 25 "Söz"ün "Tevhîd"le Taçlanması
Kibar AYAYDIN
- 37 Bekir Sıtkı ERDOĞAN
İle Geçmiş Zaman Olur ki
Şeref YILMAZ
- 41 Bekir Sıtkı ERDOĞAN Ve
Şiir Konusundaki Düşünceleri
Hikmet ELİTAŞ
- 43 SÖYLEŞİ: Son Ansiklopedist İhsan Işık'la
Üç Yeni Ansiklopedisi Üzerine
AKPINAR DERGİSİ
- 48 İSA KAYACAN'I KAYBETTİK
(15.10.2014)
- 50 AKPINAR DERGİSİ
2014 YILI DİZİNİ

Sevgili Akpınar Okuyucuları,

Sevgili Akpınar Okuyucuları

Şair Bekir Sıtkı Erdoğan dosyası ile huzurlarınızdayız. İlk yazıyı, İsmail Özmel; Niğdeli Şair ve Yazarlar kitabında (ilaveli ikinci baskı-2009,s:727-738), Erenköy-10 Nisan 1993 tarihli mektubundaki bilgilere dayanarak yazdığı biyografisini; ilavelerle takdim ediyor. İkinci yazıyı Abdullah Satoğlu kaleme aldı, anılarla örülü güzel bir yazı, üçüncü yazıda Ali İhsan Kolcu Yosma şiirini tahlil etti. Sebahat Varol İnsel bir güzel anıyı tazeliyor, Murat Soyak mısralarında bir gezinti yapıyor, Kibar Ayaydın, “Tevhid-Cenabı Haktan İzin Yakarısı”adlı şiirinin etraflı bir tahlilini sunuyor, Şeref Yılmaz şairimizle geçen güzel günlerini ve şiir anlayışını, Hikmet Elitaş, ŞAİRİMİZİN şiir anlayışı üzerinde durdu. Her yazı ilgiyle okunacak bir zenginliğe sahip.

Yazılar bütünüyle Bekir Sıtkı Erdoğan’ın hayatı, dostları, anıları, şairliği ve şiir anlayışı konularında; Akpınar’ın bu özel sayısının; onun hakkında önemli bir kaynak olacağına inanıyorum.

Bu sayıda, Akpınar’ın İhsan Işık’la yaptığı bir söyleşiyi okuyacaksınız. Ansiklopedilere ihtiyacın neden halen devam ettiğini, internet ortamının ne derece güvenilir bir bilgi kaynağı olduğunu sorgulayan ansiklopedisin, ilginç cevaplarını zevkle okuyacağımıza inanıyoruz.

EDEBİYAT DÜNYAMIZIN KAYIPLARI DEVAM EDİYOR:

AŞIK ŞEREF TAŞLIOVA’YI KAYBETTİK. Tarsus Karacaoğlan Şiir Akşamlarında yakından tanımak imkânı bulduğumuz Devlet Sanatçısı Aşık Şeref Taşlıova, 10 Nisan 1938’de Ardahan ilimizin Çıldır İlçesi Gülyüzü köyünde doğdu. Küçük yaşta babasını kaybetti. Âşıklık geleneğine intisap ederek bu sanatta gelişmesini sürdürdü. Kültürümüzün ve Âşıklık geleneğinin yetiştirdiği bir zirve haline geldi. Takdir gördü. Şiirleri 1990 yılında “Gönül Bahçesi”, Hikayeleri Fikret Türkmen ve Nail Tan tarafından “Aşık şeref Taşlıova’nın tasnif ettiği hikayeler” başlığı ile 2004 yılında kitap halinde yayımlandı. İnsan olarak da fevkalade meziyetleri olan bir sanatkârdır. 20 Eylül 2014 cumartesi günü vefat etmiştir, aşıklık geleneğimiz ve kültürümüz için büyük bir kayıptır. Ona Allah’tan rahmet diliyoruz.

PROF. DR. İSA KAYACAN’I KAYBETTİK. 20 Eylül 1943’de Burdur’un Tefenni İlçesi Ece köyünde doğdu, çeşitli idari görevlerde bulundu, danışmanlık yaptı. O kendini şu cümlelerle tanıttıyordu.

Bana sık sık soruyorlar İsa Kayacan kimdir? diye... Prof.Dr. İsa Kayacan Anadolu'nun fahri basın hemşehrisidir. Gazetecidir, yazardır, şairdir ve araştırmacıdır. Edebiyatımızın hemen hemen her alanında kalemini oynatmış, sanat, edebiyat gibi konularda birçok yapıtlar Türk edebiyatına kazandırmıştır. Örneğin öykü, masal, tarih, roman, tiyatro, müzik, halk bilimi, biyografi, şiir, deneme, folklor, araştırma, röportaj gibi konularda kitaplar hazırlayıp yayınlanmış ve eserlerini aldığı binlerce kitaplarla birlikte Türkiye'nin birçok kütüphanelerine armağan etmiştir.

Velut bir yazardı, iyi insandı, uzun bir dostluğumuz vardır. 15 Ekim 2014 günü vefat etti, Allahtan rahmet diliyoruz.

Daha güzel sayılarda buluşmak dileği ile, hoşça kalın, sağlıklılıkla kalın.

İSMAİL ÖZMEL

Edebiyat Dünyamızdan Bir Büyük Yıldız Kaydı Bekir Sıtkı ERDOĞAN'ı Kaybettik

İsmail ÖZMEL

Akpınar'ın 53. sayısının takdim yazısında şöyle diyordum:

Cumhuriyet dönemi Türk şiirinin değerli isimlerinden Bekir Sıtkı Erdoğan'ı kaybettik. "Hancı" ve "Kışlada Bahar" isimli şiirleriyle ünlenen Bekir Sıtkı Erdoğan 24 Ağustos 2014 (Pazar günü) dünyaya veda etti. 1926 doğumlu olan Erdoğan 88 yaşındaydı. Haydarpaşa GATA Hastanesi'nde dört gündür komada olan Bekir Sıtkı Erdoğan, Pazar günü saat 18.00 civarında hayata gözlerini yumdu. Şair Bekir Sıtkı Erdoğan'ın cenaze namazı, 25 Ağustos 2014 Pazartesi günü Üsküdar Selimiye Camii'nde (Selimiye Kışlası içinde) kılındı, daha sonra memleketi olan Karaman'a götürüldü ve orada defnedildi.

Son yıllarda tasavvufi şiirler de yazan ve Türk şiirinin önemli ustalarından biri olarak kabul edilen Bekir Sıtkı Erdoğan'ın vefatı, edebiyat dünyasını üzdü.

Bekir Sıtkı Erdoğan, Karaman'da doğdu. Kuleli Askerî Lisesi ve Kara Harp Okulunu bitirdi, Kıta subayı oldu. Bu arada Ankara Üniversitesi, Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nin Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Heybeliada Deniz Lisesi, İstanbul Alman Lisesi ve Marmara Koleji'nde edebiyat öğretmenliği yaptı. Aruz, hece ve serbest vezinle şiirler yazdı. Şiirleri bestelendi. Şiirleri başta Hisar, Türk Edebiyatı, Akpınar Dergisi ve Kubbealtı Akademi Mecmuası olmak üzere birçok dergide yayımlandı. Birçok kurum ve kuruluştan ödüller aldı. Hakkında saygı toplantıları yapıldı. Bir Yağmur Başladı şiir kitabı ilk yayınıdır, ondan sonra Dostlar Başına isimli yayımlanmış eserleri vardır.

Arkadaşlarla vefatından bir süre önce Bekir Sıtkı Erdoğan özel sayısı ile kulaklarını çınlatalım, gündeme getirelim diye konuşurken, onun acı haberi geldi. Özel sayıyı arkasından yapmak varmış, edebiyatımız için büyük bir kayıp, ona Allah'tan rahmet sevenlerine baş sağlığı diliyoruz.

Son görüşmemiz Kayseri Şiir günlerinde oldu, eşinin ve sonra da oğlunun vefatı üzerine başsağlığı telefonlarında konuşmak nasip oldu. "65 yıl bir yastığa baş koyduğunuz insandan ayrılmak tarifsiz bir acıdır", diyordu. Oğlunun vefatı üzerine

de “buna dayanmak zor, yıkıldım” diyordu. Bu iki büyük acı ile gitti. Mekânı cennet olsun.

Onu aşağıdaki yazı ile Niğdeli Şair ve Yazarlar kitabıma dâhil etmiş ve şöyle anlatmışım:

Çevremizde yaşamış ve yaşayan şairlerimizle ilgili olarak eski gazete ve dergileri karıştırırken güzel bir tesadüf bizi iki şaire ulaştırdı.

Niğde’de günlük olarak yayınlanan Niğde’nin Sesi Gazetesı’nin 31 Temmuz 1956 tarihli sayısında “BİR GARİP ŞEHİR VE ÇOCUKLUĞUM” başlıklı bir şiir. Bu başlığın altında parantez içinde (Bu şiir Niğde’de geçen çocukluğumun hatırasıdır) cümlesini okuyunca, şairimizle ilgi kurmak ihtiyacı duydum. Dostumuz bankacı Yılmaz Özdoğan, şairimizin telefonlarını lütfettiler. Çevremizdeki şairler arasında kendilerini görmekten mutlu olacağımı anlattım. Erenköy 10 Nisan 1993 tarihli mektupları ekinde gönderdikleri özgeçmiş şöyle:

“1926 Karaman doğumluyum. İlk ve Orta okulu Karaman’da tamamladım. Sonra Kuleli Askeri Lisesi’ni (1946) ve Kara Harp Okulu’nu bitirdim (1948). Yurdun çeşitli bölgelerinde - Çankırı, Erzurum, Ankara - 10 yıl piyade subayı olarak çalıştım. Ankara’da bulunduğum 1953-1957 yılları arasında Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi’nin Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirerek Edebiyat öğretmeni oldum. 1959’da öğretmen ihtiyacı nedeni ile kendi isteğimle Kara Kuvvetlerinden Deniz Kuvvetlerine, Beylerbeyi Deniz Assubay Hazırlama okuluna Türkçe Öğretmeni olarak tayin oldum (1959). Üç yıl sonra Deniz Harp Okulu ve Lisesi’ne Edebiyat öğretmeni olarak tayin edildim (1963). Heybeliada Deniz Lisesi’ndeki bu görevim 1974’e kadar sürdü. Bu tarihte kendi isteğim üzerine Kıdemli Albay rütbesi ile emekli oldum.

Emekli olduğum yıl Marmara Koleji’nde, ertesi yıl Moran Lisesi’nde birer yıl özel okul öğretmenliğim oldu.

1979-1980 öğrenim yılında İstanbul Alman Lisesi’ne davet edildim. Tam on iki yıl özel okullar içerisinde çok sevdiğim bu okulda göreve devam ettim. 65 yaşımı doldurarak meslek hayatımı Alman Lisesi’nde noktaladım.

Evlüyim. Yahya ismide Deniz Binbaşısı bir oğlum ve Sahil isminde öğretmen bir kızım var. Onlar da evliler. Ebru, Tüba ve Alper isminde üç torunum var.

Deniz Harp Okulu Marşı ve Cumhuriyetimizin 50. Yıl Marşı, Türkiye çapında yapılan yarışmalarda birincilik kazanan nazımlarımdır.

Şiir kitaplarım: “Bir Yağmur Başladı” (1949) ve “Dostlar Başına” (1965) isimleri

ile yayınladılar. Kültür Bakanlığı çok yakında rübâilerimi “Sabır Sarmaşıkları”, diğer şiirlerimi “Gönüller Kavşağı” adı altında yayınlayacak.”

Ahmet Kabaklı Türk Edebiyatı-Şiir-4’te şairimizle ilgili şu tahlilleri yapıyor:

“Aruz ve hece vezinleriyle şiirler yazmış olan Bekir Sıtkı Erdoğan, en çok halk şiiri tarzında koşma geleneğini sürdüren şiirleriyle sevilmiştir. “Hancı” ve “Asker Mektubu” adlarıyla tanınan “Binbirinci Gece” ve “Kışlada Bahar” gibi şiirleriyle onun, saz şairi geleneğimiz üzerine yeni, canlı temler biraz bohem hatta derviş duygular katabildiği görülmektedir. Bu onun Mehmetçiğin ve halkın iç duygularına yakınlığından da ileri gelmektedir.

Böylece saz şiirimiz âşık ve hasretli halk dilini ustaca kullanmaktadır. Aşık Ömer tarzının sevilmiş, oturmuş âhengiyle aruzun iç musiki değerlerini kaynaştıran bu şair, Rıza Tevfik ile Faruk Nafiz’in yenilenmiş dünyalarını hatırlatmaktadır.

Halk ile aydını, er ile subayı ortak duyarlılıkta kaynaştıran “Kışlada Bahar” tarzı bu şiirlerde Anadolu Halk adamının ekmek ötesi, sıla aşk, ölüm gibi sevinç ve kaygıları yer almaktadır. Şairin kendisi de çağdaş bir “rind” olarak, âşık bir genç veya garip bir aydın olarak bu şiirlerin nakışında yer almaktadır. İstanbul ile taşranın şaşkınlık, hayranlık ve “garibanlık” dolu ilintileri ile kışladaki askerin yavukluya, anaya ince sevdası, romantik tablolarla sunulmaktadır. Dönemin bir kısım kişileri, Anadolu insanını ille “hayvanî” yanları ile yozlaştırmaya çalışırken Bekir Sıtkı Erdoğan (bir Karacaoğlan gibi) dostlukta, vefada, duyguda, sevdada söz götürmez üstünlüğünü anlatmaktadır.

Millet ve devletine bağlı, tarih, din, kültür ve medeniyetine hayran bir subay ve öğretmen hayatını ömrü boyunca sürdürmüş, mütevazı derslerinde ve şiirlerinde de bunları telkin etmiş bulunan Bekir Sıtkı Erdoğan’ın kişilik mizacı, belki en güzel, şu rubâisi ile anlatılabilir:

Söz tariciriyim inci güher söylemedim
Fikrimde hayır yoksa da şer söylemedim.
Tanrım, şımarıp rahmetinin bolluğuna
Affet! Yarım aklımla neler söylemedim...

Ahmet Kabaklı, Aruz ve hecesiyle, aşk ve sanat anlayışı, edebi ve töresiyle Türk şiir geleneğine bağlı olan ve hiçbir şiirinde bundan sapmadığı gibi, böyle bir şiir birikimine gittikçe daha büyük saygı ile eğilen Bekir Sıtkı Erdoğan’ın görüşlerini şöyle ifade ettiğini belirtmektedir.

ŞİİR ANLAYIŞIMA GELİNCE:

“Şiirin eskimiyeceğine, hatta, bir mimâri eser, bir heykel, bir çini harikası gibi eskidikçe değerinin artacağına inandığım için bütün kültür miraslarımıza veraset yoluyla hissedar olmağa çalışıyorum. Yunus’tan Veysel’e, Fuzûlî’den Yahya Kemal’e ulaşan Halk ve Aydın edebiyatımızı kesintisiz benimseyip bütünüyle seviyorum. Onların yoluna lâyük olmağa özeniyorum.

Koşmalarımda “ayakların” güçlü olmasına çok emek verdiğim için şiirlerim çok çabuk sempati kazandı. Halkımız bizim olanı, bizi ifade edip bize benzeyeni seviyor. Şiirin “sanat için sanat kuralıyla” ele alınması, onu en güzele götüreceği için topluma mal olacaktır. Şu halde toplumcu şiir olacaktır. Şiirin en büyük faydası şiir olmasıdır. Gülün, karanfilin, menekşenin çiçek olarak değeri ilaç olarak değerlerinden herhalde öndedir. Şarkının faydası da öyle. En faydalı şarkı, en büyük nahisatları söylyen şarkı değil, ruhumuzu işleyen en güzel nağmelere sahip olan şarkıdır. Şiir de tıpkı bir çiçek gibi, karnımızı değil, ancak ruhumuzu doyurur.” (1)

“Günümüzde şiirimizle genç kuşak arasında ciddi kopukluklar meydana getirildi. Altı yüz yıldan fazla süren geleneğimizi bir çırpıda silip atmak istediler. “Gavur İcadı” diye bir takım gelişmeleri reddedenleri kınayanlar, aynı hataya kendileri düşmüşlerdir: Bu İran icadıdır, bu Arap icadıdır diye aruzu kullanmayanlarla birinciler arasında zihniyet olarak ne fark var?

“Atalarımızın kullandığı hece ölçüsüyle, daha da geliştirdikleri aruzu neden kullanmayalım? Bunu tam altıyüz yıl kullanmış sonra da yerine hiçbir şey bırakmadan altı günde terk etmişiz. Bu garip geliyor bana. Aruza yetişemiyenler, ona ‘koruk’ diyerek kötülemeye çalışıyorlar. Bana kalırsa, şiirimizi sevenlerin hem halk şiirimize hem de divan şiirimize çıraklık yapmaları gerekiyor.”

“Ben şahsen divan edebiyatımıza ait bir şiiri alıyor ve okuya okuya meşkederek iki günde bitiriyorum. Şimdi yazılanlara bakıyorum, adeta bizim zevkimizle alay ediliyor gibi. Kahroluyorum. Adeta asırlardır inşa edilen sanat harikalarının enkazı altında kaldık.”

“Günümüzde şiir devam ediyorsa, bu halk şiirinin desteğiyle ayakta duruyor. Ölçü, kafiye bir yana, bazıları şiirden mânâyı da attılar. Yüzyıllardan beri süzülerek gelen nadide şiiri bir yana atıvermek bize ne kazandıracaktır? Maalesef yaşı ilerlemiş bazı şairler bu anlamsızlıkta hâlâ ısrar ediyorlar. Çocuklarımız bu yüzden şiir okumayı sevmiyorlar. 1940’tan beri adeta şiirde karikatür havası estirildi. Belki buna zamanla alışırız diye düşündük; fakat düşündüğümüz gibi olmadı.”

“Yeni akımlar, belirli mihrakların mesaj vasıtası haline geldi. Yaptıkları tek şey eskiyi yıkmak, güzeli yok etmektir. Bunlar yok olunca kendileri de yok oldular. Etrafındaki payandalar yıkılınca bina çöker. Şiirimiz bu kadar taarruza rağmen yine de iyi dayandı. Bunda halk şiirimizin desteğini de unutmamak lâzımdır. Orhan Veli'nin bazı şiirlerinde gürül gürül halk şiirinin havasını hissetmek mümkündür.”

“En son şunu söyleyeyim: Allah'ın yarattığı güzelliklerden ilham alarak şiir yazmayanlar gerçek mânâda şair değildir. Bu ilham işini Yunusvâri yapmak lâzımdır.” (2)

Bekir Sıtkı Erdoğan, şiir anlayışını yukardaki cümleleri ile çok güzel anlatmıştı.

Bizim gözlemimiz de şudur: Gerek aruzla, gerek hece ve gerekse serbest nazımla kaleme alınmış bu mısralar, büyük bir birikimin, titiz bir çalışmanın ve sabrın eseri olduğu şüphesizdir. Nesir kadar şiirin de hizmetinde bulunmuş bir kişi olarak, bu kadar seviyeli bir çizgiyi bütün şiirlerinde muhafaza etmenin her şaire nasip olmıyan bir bahtiyarlık olduğunu belirtmek mecburiyetindeyim. Her şairin ismini ve sesini duyuran şiirleri vardır. Hatta bazı şiirler şairlerini aşmışlardır. Mısralar söylenir ama şairi kim denildiğinde zor hatırlanır. Bekir Sıtkı Erdoğan, şiirlerinde belli bir seviyeyi her zaman sağlamıştır. Zaman içinde daha çok sevilleceğine inanıyorum.

Kara gözlüm efkârlanma gül gayrı!

İbibikler, öter ötmez ordayım

Mektubunda diyorsun ki: “Gel gayrı!”

Sütler kaymak tutar tutmaz ordayım.

“Kışlada Bahar”ın ilk kıt'ası. En başarılı halk şairlerimizin gölgeliyemeyeceği kadar bir halk edebiyatı zenginliğimiz, hem de söyleyiş ve ahenk itibarı ile de hiçbir şiirle gölgelenmeyecek kadar kendine has ve orijinal.

“Gönlümlle Söyleşi” den iki beyit:

“Ah gönül, her ahının canlar yakan bir (Â) sı var!

Söyle kimden dillenir şiven, kimin sevdası var?

Bir tüter, bir közlenir sinen yanardağlar gibi

Sanki bin bir derdi, bin bir çaresiz humması var...”

Gazel tarzındaki bu şiirin her beyti zevkle okunuyor ve havası ve ahengi ile kendini kabul ettiriyor. Bekir Sıtkı Erdoğan'ın serbest “Marya” şiiri de böyle hafızalarda yerini almış güzel şiirlerindedir.

(1) Ahmet Kabaklı. Türk Edebiyatı -4. Cilt - Şiir. s.:176-177.

(2) Ahmet Kabaklı. Türk Edebiyatı Şiir- 4 . s.:177-178 (Zaman Gazetesi. 30 Mart 1989, Kaybolan şiir. H. Sutay, S.

BİR GARİP ŞEHİR VE ÇOCUKLUĞUM

(Bu Şiir Niğde’de geçen çocukluğumun hatırasıdır)

İlk hasreti duyduğum işte bu şehirdi!
Semalarında uçan, pır pır çocukluğum...
Kuşkulu adımlarla bir sokağa girdi,
Sağına soluna bakınır çocukluğum.

Neler hatırlatmıyor gözlerimdeki nem..
Hep bu şehir söyletir, gurbete ne dersem.
Hangi köşeden karşısına çıkıversem,
Yabancı bir tavır takınır çocukluğum!

Şu çeşme, benim çeşmem, şu tas, benim tasım,
Şu evin içinden gelen ses, benim sesim...
Her şeyde ben varım, her şeyde masum masum,
Parmak uçlarıma dokunur çocukluğum.

Ey garp insanları bu ıssız diyarın!
Beni bileceksiniz etrafımı sarın...
Bu şehirde yaşayan bütün yavruların,
Gözbebeklerinden okunur çocukluğum.

Ne kadar kapanırsa kapansın kapılar,
Ne kadar sır vermezse vermesin dört duvar!
Unutuşa açık kalmış bir pencere var;
Hep o pencereden sarkınır çocukluğum.

Bekir Sıtkı Erdoğan (31 Temmuz 1956/Niğde’ nin Sesi)

Not: Şiirin adını Niğde’ nin Sesi’ndeki gibi aynen yazdım. Şair o eski ifadeden sadece dördüncü kıt’anın üçüncü mısrasındaki “tekmil” kelimesi yerine “bütün” kelimesini koymuş. Başka bir değişiklik yok. Bize gönderdiği bu şiirin yeni adı da (Niğde’den bir esinti – BİR GARİP ŞEHİR VE ÇOCUKLUĞUM -) şeklinde yazılmıştır. İ.Ö.

UZAKTAN UZAĞA

Deniz bakışım sel gibi çoş gel
Bana doğru köpür, bana doğru ak.
Ne haberin gelir, ne mektup ne tel
Sen benden uzakta, ben senden uzak.

Her ses bir ah olur; sinemi deler
Hasretinle neler çekmedim; neler
Aldı bizi bizden bu mesafeler
Sen benden uzakta, ben senden uzak.

Ben ayna misali sen içinde sır
Ruhum varlığım seninle tanır
Ah nasıl yaşanır, nasıl yaşanır
Sen benden uzakta, ben senden uzak.

Ruhum taştan katı topraktan yalnız,
Gel ey sarışınlık, gel ruhuma sız
İkiye bölünmüş sıcaklığımız;
Sen benden uzakta, ben senden uzak.

Ah şu sarhoşluk, ah o tatlı dem
O baygın hareket, o nefes, o nem
Bu hasret ne kadar sürecekt bilmem;
Sen benden uzakta, ben senden uzak.

Ey hicap, ey bakir aydınlık sükun
Yaklaştır yüzünü, yüzüme dokun,
Gökler yere değmiş dağ dağa yakın
Sen benden uzakta, ben senden uzak.

Göz vardır yemyeşil, göz vardır ela
Benim de çektiğim mavi bir bela
Her şey birbirine yaklaştı halâ
Sen benden uzakta, ben senden uzak.

Bekir Sıtkı Erdoğan (Niğde'nin Sesi - 9 Ekim 1956)

Edebiyat Dünyamızdan Kayan Yıldız BEKİR SITKI ERDOĞAN

Abdullah SATOĞLU

Türk Edebiyatının son 70 yıllık döneminde yetişen şairlerimiz arasında, gerek terennüm ettiği "Hancı" ve "Kışlada Bahar" gibi nefis şiirleri, gerekse son derece asil ve beyefendi tavrıyla temayüz eden müstesna şahsiyetlerin, önde gelenlerinden Bekir Sıtkı Erdoğan, 24 Ağustos 2014 günü, aramızdan ayrıldı.

Üstat şair Faruk Nafiz Çamlıbel, 1922 yılında, gurbeti gönlünde duya duya, meşhur "Han Duvarları" şiirini yazdığı Anadolu'ya gelerek, Kayseri Lisesi'nde ilk edebiyat öğretmenliği yaptığı sıradaki bir anısını, vaktiyle tarafımızdan çıkarılan "FİLİZ" dergisinde anlatırken şöyle diyordu:(1)

"Yıllarca evvel, Kayseri'yi bir karakış gününde tanımuştım. Günler geçiyor fakat karakış bir türlü bitmek bilmiyordu. O karlı, rüzgârlı günlerin soğukluğunu, gece sohbetlerinin sıcaklığı ile ılımlı bir hâle getirmeye çalışıyordum. Yine, böyle bir günün gecesinde, yerli dostlara sordum;

-Kışınızı gördük, acaba yaz mevsiminiz nicedir?

Her zaman hatırlarım, aralarında ciddi konuları bile, lâtifeye çeviren, maarifçi bir Bekir Sıtkı Bey vardı. Bu sualimden, doğup büyüdüğü şehrin havasına dair bir şikâyet sezmiş olacak ki, pek sudan bir cevap vermek istemedi.

-Yaz gelinceye kadar, arada koca bir bahar var. Hele bir ibibik kuşları ötsün, hele bir bellimbebeler açsın, ondan sonra...

Ondan sonrasını dinleyemedim. Her halde, klâsik bir bahar manzarası çiziyordu...Fakat benim aklım ibibik kuşu ile bellimbebeye takılmıştı.. İkisinin ismine birden yabancı olmak ağrıma gittiği için, ibibiği biliyormuş gibi, yalnız bellimbebeyi sormakla yetindim. Tarif etti, anladım; papatya demekmiş. Doğrusu, bellimbebe, mâsum kır çiçeğine, papatya kadar uyar bir isim. Ancak ibibik kuşunu, Zümrüdüanka gibi, lûgatlarda, tabiat bilgisi kitaplarında bile arayıp bulmak kabil olmadı.

Ne gariptir ki, kırk yıl önce ismini Kayseri'de bir Bekir Sıtkı'dan duyduğum meçhul kuşun şiirini, kırk yıl sonra, İstanbul'da bir yeni Bekir Sıtkı'dan tatmak nasip oldu:

“Kara gözlüm efkârlanma gül gayrı
İbibikler öter ötmez ordayım!...”

Bu vesile ile, vefatı dolayısıyla Bekir Sıtkı Erdoğan’a dair sohbetimize, onun ibibikleri dile getiren ve güftesi ile şiir dünyamıza, bestesi ile de musiki dünyamıza renk katan, “Kışlada Bahar” isimli şiiriyle başlamak istiyoruz:

Kara gözlüm efkârlanma gül gayrı
İbibikler öter ötmez ordayım.
Mektubunda diyorsun ki; “Gel gayrı!”
Sütler kaymak tutar tutmaz ordayım.

Ah çekerim resmine her bakışta
Bir mahzunluk var o boyun büküşte.
Emin ol ki, her sigara yakışta
Sanki duman tüter tütmez ordayım.

Mor dağlara karargâhlar kurulur
Eteğinde bölük bölük durulur.
On dakika istirahat verilir
Tüfekleri çatar çatmaz ordayım.

-2-

Dağlar taşlar bu hasretlik derdinde
Sabır sebat etmez gönül yurdunda,
Akşam olur, tepelerin ardında
Daha güneş batar batmaz ordayım.

Aramıza dağlar girmiş koskoca
Meraklanma gönlüm dağlardan yüce.
Bir gün değil, beş gün değil, her gece
Yatağıma yatar yatmaz ordayım.

Bahar geldi, koyun kuzu koklaştı
İki âşık, senelerdir bekleşti.
Kara gözlüm, düğün dernek yaklaştı
Vatan borcu biter bitmez ordayım!

Bu şiirinde de görüleceği gibi ve kendi ifadesiyle, koşmalarında, “ayak”ların

güçlü olmasına çok önem ve emek verdiği için, şiirleri çok çabuk sempati kazandı. Demek ki, halkımız, bizim olanı, bizi ifade edip, bize benzeyeni seviyor.

Bekir Sıtkı'ya göre; "Şiirin en büyük faydası, şiir olmasıdır. Gülün, karanfilin, menekşenin çiçek olarak değeri, ilâç olarak değerinden, her halde öndedir.

Şarkının faydası da öyle... En faydalı şarkı, en büyük nasihatları söyleyen şarkı değil, ruhumuzu işleyen en güzel nağmelere sahip olan şarkıdır. Şiir de, tıpkı bir çiçek gibi ,karnımızı değil, ruhumuzu doyurur.(2)

Yüz yıllardan beri sürüp gelen, divan ve halk şiiri geleneğimizi, bir çırpıda silip atmak isteyen zihniyete, en iyi teşhis ve tespiti, Bekir Sıtkı Erdoğan koymuştur.Bu konuda görüşlerindeki derinlik ve isabete bakınız;

"1940'tan beri âdetâ bir karikatür havası estirilen şiirimiz, yeni akımlar, belirli mihrakların mesaj vasıtası haline geldi. Yaptıkları tek şey, eskiyi yıkmak, güzeli yok etmektir. Bunlar yok olunca, kendileri de yok oldular. Etraftaki payandalar yıkılınca, bina çöker. Şiirimiz, bu kadar taarruza rağmen, yine de iyi dayandı. Bunda , halk şiirimizin desteğini de unutmamak lâzımdır." (3)

Bekir Sıtkı, dantel dantel işlediği şiirlerini ortaya koyarken gösterdiği özeni, çektiği çile ve harcadığı emeği, şöyle dile getirmiştir;

Biz türlü savaş, türlü cihattan geçtik
Kaç kez yaşadık mevti, hayattan geçtik.
Tanrım, bize çektirme yarın başka cezâ
Mısra mısra bunca sıratından geçtik!

Bekir Sıtkı Erdoğan, 1926 yılında Karaman'da doğdu. Kuleli Askerî Lisesi ve Kara Harp Okulu'ndan mezun oldu. Yurdun çeşitli bölgelerinde on yıl piyade subayı olarak çalıştı. Ankara'da bulunduğu 1953 – 1957 yılları arasında, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nin Edebiyat Bölümü'nü bitirdi. 1959'da Deniz Kuvvetleri'ne geçerek, Beylerbeyi Deniz Astsubay Hazırlama Okulu'na, üç yıl sonra da, Deniz Harp Okulu ve Lisesi'ne edebiyat öğretmenini olarak atandı.

1974 yılına kadar süren bu görevi sırasında, Kıdemli Albay rütbesiyle emekliye ayrıldı. Daha sonra değişik özel liselerde edebiyat öğretmenliği yaptı.

Şiir dünyamıza, 1949'da "Bir Yağmur Başladı" ve 1965'te "Dostlar Başına" isimli eserler kazandıran şairimiz, 1965'ten bu yana yazdığı şiirlerini "Gönüller Kavşağı", rübâilerini "Sabır Sarmaşıkları, "Nihaî" mahlâsıyla ve aruzla yazdığı eski tarza yakın

şiiirlerini de, "Divan" adı altında toplamış, fakat kitap halinde yayınlama imkânını bulamamıştı.

-3-

İlk şiiirlerini yazmağa başladığı gençlik yıllarından beri, hiçbir moda çarpıklığına kapılmamış, millî ve mukaddes değerlerimizi, geleneklerimize uygun şekilde işleyerek, yeni nesillere ulaştırmak gayreti içinde olmuştur. Âşık Ömer ve Karacaoğlan'ın âhenk ve coşkuluğu ile, aşkî duygularını dile getiren ilk şiiirlerinde bile, tertemiz Türkçe ile, son derece nezih ve zarif ifadeler kullandığını görüyoruz.

Kara kızın cilvesine pes dedim
İster bana darıl, ister küs dedim.
Kumraldan bu hafta resim istedim
Çektirip göndermiş boy çifte çifte.

Elâ gözlüm, çektin beni süsüne
Bülbülün hasreti gülün hasına.
Kabarmış fistanı yırtarcasına
Nedir göğsündeki şey .çifte çifte?

Kendisini, şair Fahri Ersavaş'la birlikte, İstanbul-Erenköy'deki evinde zaman zaman ziyaret eder, şiiir ve edebiyat üzerine sohbetle bulunurduk. Sohbetlerimizin birinde, aruz veznine olan ilgi ve âşinalığını anlatırken, aruzla yazdığı ilk şiiirinin;

Seneler saçlarımın üstüne bir toz ekıyor
Feri yok gözlerimin, gönlüme bir gam çöküyor...

mısralarıyla başlayan şiiir olduğunu ve bunun, o zamanki edebiyat hocası tarafından takdir edilmiş olmasının, kendisini bu yoldaki çabasında cesaretlendirdiğini söylemişti.

Sonraları aruzu büyük bir ustalikle kullanmış ve bilhassa "Fal" isimli rübaîsi, yayımlandığından itibaren, bütün şiiir sevenlerin hâfızasına nakşedilmiştir;

Sen karşıma her özlediğim anda çıkarsın
İzmir'de çıkar, Kars'ta çıkar, Van'da çıkarsın.

Hiç böyle vefâ görmedi âlemde hakikat
Yollar kapanır sen yine fincanda çıkarsın!

O'nun, İkinci Dünya Savaşı sırasında, insanlığın âdeta kaybettiği barış duygusu ile Nagazaki ve Hiroşima'daki derin acıları dile getiren ve serbest tarzda kaleme aldığı "Marya" şiiri de, o tarzın seçkin örnekleri arasında yer almıştır.

Deniz Harp Okulu Marşı ve Cumhuriyetimizin 50 Yılı Marşı gibi güfteleriyle, Türkiye çapındaki birçok yarışmada birincilik kazanan Erdoğan'ın, bu marşlar kadar güzel ve Türk hamaset duygularını dile getiren "Erzurum Tabyaları" isimli bir destanı vardır ki, ilk ve son dörtlükleri şöyle;

Bir şimşek çakıyor yine bir şimşek
Çakıyor Erzurum Tabyaları'ndan.
Dizilmiş nağmeler, nineler tek tek
Bakıyor Erzurum Tabyaları'ndan.

.....

Ahmet Muhtar Paşam, al bizi yürüt
Küffarın kökünü yeniden kurut.
Dün bugün misali hâlâ kan barut
Kokuyor Erzurum Tabyaları'ndan!

Yurt içindeki ve yurt dışındaki pek çok sanat-edebiyat etkinliklerine birlikte katılma bahtıyarlığına erdiğim Bekir Sıtkı Bey, bu toplantılardaki son derece vakur ve ciddî tavırlarıyla, edebiyata ve özellikle şiire dair, geniş bir kültür ve engin vukufiyetle yaptığı konuşmalarıyla, dinleyenlerin hayranlık ve takdirlerini kazanmıştır.

-4-

Her yıl Elazığ'da düzenlenen "Hazar :Şiir Akşamları"ndan birinde yaptığı konuşmada şöyle demişti;

"...Sanat deyip geçmeyelim. Musıkî, şiir...Neden camilerde hep ilâhiler okunur? Boş değil o...Okundukça inceltiyor ruhları. Okudukça göz yaşı döktürüyor...Yüksek duyguları, musıkîyi, şiiri ve edebiyatı bir kenara , koyduğumuzda, akıl sâdece kaba kuvvetle başbaşa kalır..."

Fizik, kimya, matematik gibi dersler çok mühim, vaz geçilmez değerler. Ama, hiçbir zaman onlar dostluk, kardeşlik, birlik-beraberlik, vatan aşkı, bayrak sevgisi ve

şehitlik gibi hususları, gönüllere işleyemez. Bunları, işte şiirden ve edebiyattan öğreneceğiz...”

Son şiirlerinde “Nihaî” mahlâsını kullanmayı tercih eden merhum ve mümtaz şairimiz Bekir Sıtkı Erdoğan’ın, son rübaîleriyle diğer şiirlerini ihtiva eden eserlerinin, Kültür ve Turizm Bakanlığı’nca yayınlanarak, edebiyatımıza ve dolayısıyla millî kültürümüze kazandırılmasını ümit ve temenni ediyoruz.

Bekir Sıtkı Erdoğan’ın, “Hancı” diye bilinen ve uşşak makamında bestelenen, “Binbirinci Gece” isimli nefis şiirini bir kere daha birlikte okuyarak, aziz ruhunu şâd edelim;

Gurbetten gelmişim, yorgunum hancı
Şuraya bir yatak ser yavaş yavaş.
Aman karanlığı görmesin gözüm
Beyaz perdeleri ger yavaş yavaş.

Sıla burcu burcu, ille ocağım
Çoluk çocuk hasretinde kucağım.
Sana her şeyimi anlatacağım
Otur başucuma sor yavaş yavaş.

Güç belâ bir bilet aldım şişeden
Yolculuk başladı Haydarpaşa’dan.
Hancı, n’olur elindeki şişeden
Birkaç yudum daha ver yavaş yavaş.

Ben o gece, hem ağladım hem içtim
İki gün diyardan diyara uçtum.
Kayseri yolundan Niğde’yi geçtim
Uzaktan göründü Bor yavaş yavaş.

Garibim, her taraf bana yabancı
Dertliyim, çekinme doldur be hancı!
İlk önce kımıldar hafif bir sancı
Ayrılık sonradan, kor yavaş yavaş.

Bende bir resmi var, yarısı yırtık
On yıldır evimin kapısı örtük.
Garip, bir de sarhoş oldu mu artık
Bütün sırlarını der yavaş yavaş.

İşte hancı, ben her zaman böyleyim,
Öteyi ne sen sor, ne ben söyleyim.
Kaldır artık, boş kadehi neyleyim
Şu bizim hesabı gör yavaş yavaş.

(1); Filiz Dergisi, Haziran 1970

(2); Türk Edebiyatı - Ahmet Kabaklı, Cilt : 4

(3); Zaman Gzt. 30 Mart 1989

Bekir Sıtkı ERDOĞAN: İki Irmak Kavşağında Yeni Bir Şiir Diline Doğru: Yosma

Ali İhsan KOLCU*
Yosma

Bir yar sevdim, etekleri yeldirme,
Yeldirir sallanı sallanı kâfir..
Sakın dedim, kimselere bildirme!
Bildirir sallanı sallanı kâfir..

Ağına düşmüşüm artık çarnaçar,
Ben ondan kaçamam, o benden kaçar.
Ağlasam, çapkınca karşıma geçer,
Güldürür, sallanı sallanı kâfir..

Hesabı, kitabı şaşırdım çoktan...
Bu bir işve değil, beladır haktan!
Aklıma düştü mü gece yataktan
Kaldırır, sallanı sallanı kâfir..

O çeşmeye gelir, sabrım son hadde.
Cilve kitabına girmez bu madde!
Bir küçük testiği yarım saatte
Doldurur, sallanı sallanı kâfir..

Sıtkı'm olan olmuş bize âlemde,
Aşığa kurtuluş yoktur bu demde.
Görmesem ölürüm, fakat görsem de,
Öldürür, sallanı sallanı kâfir!..

Yosma şiiri birtakım estetik veriler bakımından önemli bir metin. Şiire adını veren kelimedden başlayarak gerek kelime dağarı gerek üslubu ve gerekse nazım şekliyle modern Türk şiirinin beslendiği kaynakları ve kimi estetik kültürleri

*Prof. Dr.

dönüştürmesi bakımından dikkate değer bir manzume görünümündedir.

Şiir gizli kalması gereken bir aşk üzerine kurgulanmıştır. Konuşan özne âşık olduğu sevgilisinin kimi huylarından şikâyetçidir. O (erkek) aşkının gizli kalmasını isterken yosma dediği sevgilisi inadına bu aşkı belli edecek tavırlar sergilemektedir.

Bir yar sevdim, etekleri yeldirme,

Yeldirir sallanı sallanı kâfir..

Sakın dedim, kimselere bildirme!

Bildirir sallanı sallanı kâfir..

Sevgilinin yosma diye adlandırılması ondaki hareket ve davranış serbestisini göstermek içindir. Bilindiği gibi yosma kelimesi vaktiyle “çok güzel kadın”, “sevgili” yerine kullanılırken zaman içinde git gide menfi anlamda bir erezyona uğrayıp hafifmeşrep kadın anlamına kadar genişlemiştir. Bu bakımdan bu manzumede yosma anlam erozyonuna uğramış şekliyle değil daha çok Divan şiirinde de kullanılan sevgili, güzel kız anlamında kullanılmıştır. Bir kirlenmişlikten çok cilveyle süslü hercai bir sevgili profilini andırır. Sevgili hareketlerinde pek ‘rahat’ tır. Bu bakımdan şairin bu manzumede kullandığı dil çok önemlidir. Kanaatimize göre şair Halk şiiri ile Divan şiirinin birleşenlerini bir manzumede kullanarak modern bir metin vücuda getirmiştir. Aynı manzumede yer alan kâfir sözü de sadece Divan şiirinde acımazsızlığı ve eziyeti sevmesi ile sevgili için kullanılan bir mazmundur. Bu iki kelime, yosma ve kâfir bütün çağrışım, mazmun ve imge zenginlikleriyle metni Divan şiirine bağlarken manzumenin nazım şekli yani formu (koşma), kafiye ve redifleri, şairin tapşırması, hatta üslubu Halk şiirinden ve özellikle de Karacaoğlan’dan gelir. Şair bu iki şiir ırmağının kavşağında modern Türk şiirine yeni bir kanal göstermiştir.

Sevgilinin işvesi neredeyse Divan şiirinde de önemli bir mazmun olan ‘sallanmak’ eylemi üzerine odaklanmış gibidir. Sevgilinin hemen daima sallanarak gezmesi âşığı çileden çıkarmaktadır. Fakat bu Divan şiirinde sallanarak yürüyen ve selvi diye nitelenen sevgiliden farklıdır. Birinde istiğna, görmezden gelme, umursamama diğerinde aksine tahrik etme, cezbetme ve açıktan açığa davet vardır. Birinde kurmaca diğerinde gerçek vardır. Onun ‘çapkınca’ tavırları bu kıskırtıcılığı işaret eder.

Ağına düşmüşüm artık çarnaçar,

Ben ondan kaçamam, o benden kaçar.

Ağlasam, çapkınca karşıma geçer,

Güldürür, sallanı sallanı kâfir..

Bu aşkın mekânı Halk şiirinin genel mekânı olan çeşme başıdır. Genç kızların hayata açılan yolu olan bu güzergâh üstüne nice türküler yakılmış, şiirler yazılmıştır. Karşı cinse tesadüf etmeyi ancak böyle bir zaruretin ifasında bulan genç kızlar için bu yol aşka ve hayata götüren bir umut güzergâhıdır.

O çeşmeye gelir, sabrım son hadde.

Cilve kitabına girmez bu madde!

Bir küçük testiği yarım saatte

Doldurur, sallanı sallanı kâfir...

Cilve duyguların jest ve mimikler yoluyla ifadesidir. Bunda aşırı gidilmesi âşığı bezdirir. Cilvesiz bir aşk da makbul sayılmaz. Şiirin öznesi bu durumdan yani cilvenin dozunun artmasından şikâyetçidir.

Beşerî ilişkilerde bu tavırlar hayata egemen düzenin ahlâkıyla ilgilidir. Karşı cinsle iletişim imkânlarının sınırlı olması her iki edebiyatın (Halk ve Divan edebiyatı) estetiğini birbirlerine yaklaştırmıştır. Bir farkla ki; Divan şiirinde somuttan, kurmacadan soyut bir aşka gidilirken Halk şiirinde aşk somut düzlemde kalır. Bu bakımdan bu manzumede çeşme ne kadar gerçekse yosma ve kâfir diye nitelenen sevgili de o kadar gerçektir.

Aşk kavramı edebiyatımızda en çok işlenen temalardan biridir. Çok işlenmişliği ona yüklenen işlevle de doğru orantılıdır. Divan şiirinde aşk nesnesi ve öznesi kurmaca olan bir kavram'dır. Hayatla ve gerçekle ilişkisini kesmiştir. Aşkın çeşitli figürleri değişik imgelerle işlenerek değişik aşk biçimleri gibi sunuldu. Fakat esasında Divan şiirinde aşk sadece bu kavramın zenginleştirilmesi için yani kendisi için işlenmiştir. Vuslatın olmadığı bir estetik içinde âşık ve maşukların feryatları duyuldu.

Halk şiiri de zaman içerisinde Divan şiirinin üzerinde oturduğu paradigmayı benimsedi ve o edebiyatın ilkelerine yakın metinler vücuda getirildi. Bu yakınlaşmanın en önemli unsurlarından biri sevgililerin kavuşamaması yani vuslatın olmayışıdır. Halbuki gerçek hayatta aşklar mesnevi ya da halk hikâyelerinde olduğu gibi yaşanmamaktadır. Bu yeni ve halkın doğasına aykırı paradigmaya karşı çıkan ve ayak direyen birkaç güçlü ozanın sayesinde Halk şiiri hayata ve insana dayanan kendi gerçekliğini korudu. Karacaoğlan aşkın her türlüşünü işledi. Dertli, Âşık Ömer, Dadaloğlu, Seyranî gibi ozanlar halk lirizmini yaşattılar.

İşte bu manzumede de şair bu iki şiir ırmağının kavşağında yeni bir şiir dili kurma girişiminde bulunmaktadır.

Türk Şiirinin Başı Sağ Olsun

Sabahat Varol İNSEL

Edebiyatımızın ve Türk şiirinin gerçek temsilcilerinden olan Bekir Sıtkı Erdoğan Hakk'ın rahmetine kavuştu.

Bendeniz Bekir Sıtkı Hoca gibi kıymetli bir insanla tanışmak, pek çok defalar sohbetinde bulunmak bahtiyarlığına erişenlerdenim. Kendileriyle aile ortamında sohbetlerde bulunduk. İlerlemiş yaşına rağmen belagatinin güzelliği, Türkçe'sinin duruluğu ve anlattıklarının zenginliği karşısında heyecanlanmamak mümkün değildi.

Sohbetlerimizden birinde, Beyazıt Devlet Kütüphanesi'nde görme engelliler için hazırladığımız bir söyleşide misafirimiz olmalarını rica ettik. Her zamanki mütevazı haliyle bizi geri çevirmedi ve kararlaştırdığımız tarihte Erenköy'den Beyazıt'a kadar birlikte yolculuk ederek Kütüphane'ye vasil olduk.

Tabii Kütüphane Müdürü'müz, Müdür Yardımcı'mız başta olmak üzere çok sayıda görme engelli kardeşlerimiz de Bekir Sıtkı Hoca'yı dinlemek için sabırsızlanıyorlardı.

Önce görme engelli konuklara hitaben;

"asıl kör olanların gönül gözünü kullanamayanlar olduğunu, görüp de bakmayı bilmeyenlerin sadece iki kovuktan görebildiklerini" öylesine güzel anlattı ki,

İnsanlar mala düştü

Paraya pula düştü

Sana gönül vermek de

Ben garip kula düştü

diyerek kaybettiğimiz manevi güzelliklere de değindi.

Sonra, san'at ve kültürün binlerce yıllık bir emekle oluştuğunu, yeniliklere açık olalım derken kültürümüzü kaldırıp atamayacağımızı, bir ülkenin zenginliğinin "kültür" olduğunu anlattı.

Şiire sıra geldiğinde;

Bir şiirin üç boyutlu olması gerektiğini,1 - Derinlik 2 - Genişlik 3 - Uzunluk kavramlarına uyulmasını, bunlardan biri eksik olduğunda o şiirin sathi (yüzeysel = sıg) olacağını üç boyutlu olunca o şiirin hacimli olacağını önemle belirtti. Şiirin akılda

kalabilmesi ve nazım olabilmesi için bu nizamın olması gerektiğini vurguladı.

Nazım örnekleri sunarken, son mısraı tekrar edilen şiirlerin sadece dört tane dördlükten uzun olmaması gerektiğini, fazla uzatılınca okuyan ve dinleyeni sıkabileceğini söyledi ve, "dört dördlük tamamdır" diyerek dilimize yerleşen bu deyimın manasını da bize öğretmiş oldu.

"Yaşlanmak güzeldir, yaşarsak yaşlanırsınız, yaşlanmak yaşamak demektir, yaşamadan yaşlanılır mı? dedi. Ne kadar güzel, hikmetli sözlerdi bunlar.

Söz geldi kendi şiirlerine. Her bir şiiri çocukları gibiydi. Tabii onları da dönemlere ayırmıştı. Serbest formatta yazdığı "MARİA" da

Bu insanlar bu gök bu deniz bu yer
Birer bire kaybolmaya mahkum, birer birer
Biz ki çoktan beri kaybolmuşuz
Nasıl, ağlıyor musun Maria
Sil gözlerini sil yavrum
Bizim yokluğumuzdan ne çıkar? Aşkımız var ya...

derken buradaki "Maria"nın belirlenmiş bir kişi olmadığını, ikinci dünya savaşında insanlığın kaybettiği bir kız, kaybettiğimiz romantizm" olduğunu açıkladı.

Daha sonra şarkılara güfte olmuş,

"Gurbetten gelmişim yorgunum hancı / Kara gözlüm efkarlanma gül gayrı"
ve daha nicelerini söyledi..

Bekir Sıtkı Erdoğan hece ölçüsünün yanında, aruz veznini de günümüz türkçesinde ustaca kullanarak bu uygulamanın yapılabileceğini ispatlamıştır.

Şairliğinin son döneminde divan şiirine yönelmiş, NİHAİ mahlasıyla rübailer, koşmalar, ilahiler yazarak bir divan hazırlamıştır. Bu divan henüz yayınlanmadan kıymetli şairimize emr-i Hak vaki olmuştur.

Bekir Sıtkı Erdoğan'ın vefatıyla evinde yapılan bir toplantıda, ünlü hafız, mevlidhan, musikişinas ve bestekar Amir Ateş, Kur'anı Kerim tilavetinden sonra Bekir Sıtkı Hoca'nın şiirlerinden ilahi formatında bestelediği güzel ilahileri okuyarak hem şiir, hem musiki anlamında gönül tellerimizi titretti.

Gecenin sonunda yaptığı muhteşem duasına bizler de katılarak ahirete yolcu ettiklerimize "Fatiha" larımızı gönderdik. Mevla rahmet eyleye.

Uğraş be gönül emeksiz imkan olmaz
Toprak yüze gülmezse gülistan olmaz
Hizmettir ibadetleri kat kat üreten
Din olsa da, yol tembele iman olmaz (Bekir Sıtkı Erdoğan)

Şair Bekir Sıtkı ERDOĞAN'a Dair

Murat SOYAK

Bekir Sıtkı Erdoğan, halk şiiri ve divan şiiri geleneğini iyi bilen bir şairdir. "Şiirimizi sevenlerin hem halk şiirimize hem de divan şiirimize çıraklık yapmaları gerekiyor" der.

*

Yeni şiir karşısında şaşkın ve kederlidir. Eskimeyen şiiri ısrarla hatırlatır. Bu husustaki tespitleri: "Ben şahsen divan edebiyatımıza ait bir şiiri alıyor ve okuya okuya meşkederek iki günde bitiriyorum. Şimdi yazılanlara bakıyorum, adeta bizim zevkimizle alay ediliyor gibi. Kahroluyorum. Adeta asırlardır, inşa edilen sanat harikalarının enkazı altında kaldık."

*

Yeni şiire karşı eleştirel bir yaklaşımı sürdürmüştür. Daima geleneğin devamından yanadır. Bir yazısında yaşanan durumu şöyle ifade eder: "1940'tan beri adeta şiirde karikatür havası estirildi. Belki buna zamanla alışırız diye düşündük fakat düşündüğümüz gibi olmadı."

*

Yunus Emre'ye komşu olmak için şiirler, şiirler söyler. Yunus Emre bir ufuk şahsiyet olarak vurgulanır. Hakikat ve aşk diline işaret eder. "Bu ilham işini Yunusvâri yapmak lâzımdır" der.

*

Şairin "Kışlada Bahar" ve "Hancı" isimli şiirleri adeta diğer şiirlerini görünmez kılmıştır. Sarı sayfalarda kalan diğer şiirler okuyucusunu sabırla bekliyor.

*

"Han Duvarları" ve "Hancı" birbirini selâmlayan şiirler... İnceden, nakış nakış bir yakınlık. Ortak duygu düşünce ikliminin yansımaları okunuyor.

"Kayseri yolundan Niğde'ye geçtim.

Uzaktan göründü Bor yavaş yavaş..."

*

Bekir Sıtkı Erdoğan'ın Niğde'ye özel bir muhabbeti var. Çocukluk, ilk gençlik yılları Niğde'de geçmiş. "Niğde'nin Sesi" gazetesinin 31 Temmuz 1956 tarihli

nüshasında yayımlanan “Bir Garip Şehir ve Çocukluğum” şiiri bu anlamda kıymetlidir.

“İlk hasreti duyduğum işte bu şehirdi!
Semalarında uçan pır pır çocukluğum...
Kuşkulu adımlarla bir sokağa girdi.
Sağına soluna bakınır çocukluğum.”

Geçmiş zaman günleri, gülleri yeniden yâd edilir. Şair, çocukluk çağını yeniden dillendirir. “Bu şiir, Niğde’de geçen çocukluğumun bir hatırasıdır” der.

“Ne kadar kapanırsa kapansın kapılar
Ne kadar sır vermezse vermesin dört duvar!
Unutuşa açık kalmış bir pencere var.
Hep o pencereden sarkınır çocukluğum”

*

Bekir Sıtkı Erdoğan’ın Ahmet Kabaklı yönetiminde çıkan Türk Edebiyatı dergisinde “Sabır Sarmaşıkları” üst başlığı ile yayımladığı rubailerini bu nazım türünün son devirde yazılmış seçkin örnekleridir.

*

Şairin “Bir Yağmur Başladı”(1949) ve “Dostlar Başına” (1965) isimli şiir kitapları yıllar önce yayımlanmış. Bekir Sıtkı Erdoğan’a ait şiirler toplamını bir bütünlük içinde okumak, incelemek ve değerlendirmek için bütün şiirlerinin tek kitap olarak yayımlanması elzemdir. Şairin okuyucu ile yeniden buluşması böylelikle sağlanabilir.

*

Kadim şiir geleneğimiz yeraltı suları gibi akışını sessizce sürdürüyor. Şair Bekir Sıtkı Erdoğan “Gönlümlle Söyleşi” isimli şiirinde der ki:

“Sıtkı’m üslûbunla çözdün gönlümün esrarını,
Sende nazımın başka bir dil, başka bir imlâsı var”

Kibar Ayaydın,
Bekir Sıtkı Erdoğan'ın
"TEVHÎT" Şiirini Yorumluyor:

-TEVHÎD-
CENÂB-I HAKTAN İZİN YAKARISI

Ezelden böyle teksin, taa ebet bir teksin Allah'ım,
Senin tek örneğin yok tekte sen örneksin Allah'ım.

Bu dış gözlerle vahdet pek seçilmez her taraf kesret,
Yeter bir iç bakış, pür nûr olur her aksin Allah'ım.

Ömürler bir yorumluk düş, umurlar bir serâb ancak,
Meğer sen, sâde sen, her yerde sen gerçeksin Allah'ım.

Rehiniz borca biz, canlar senindir vâdeler senden,
Milim şaşmaz öderken, çünkü sen desteksin Allah'ım.

Bu fani tâcın altından ne sultanlar gelip geçmiş,
Senin tahtın bekâ, sen üste en yükseksin Allah'ım.

Elif naçiz bir imbiktir, hidâyet kıl ki her nazmı,
İlâhî feyze ermiş haddelerden çeksin Allah'ım.

Nihâî bunca yıldır savrulur hâlâ hasat-harman,
Tohumluktur bu mısralar izin ver eksin Allah'ım.

Bekir Sıtkı ERDOĞAN

Türk Edebiyatı, Ekim 2004, Sayı:372, s.11.

“SÖZ”ÜN “TEVHÎD”LE TAÇLANIŞI

Kibar AYAYDIN

Türk şiirine yeni bir heyecan ve yeni bir soluk getiren Bekir Sıtkı Erdoğan, lirik bir şair olarak, Türk Şiir geleneklerine eklemlenmiş, modern bir şairdir. Asker kökenli bir şair olmasına rağmen tasavvuf neşvesini hiç kaybetmemiş hatta bu durumu lehine çevirerek gurbet, ayrılık, aşk ve vuslat temlerini işleyen güçlü mısralara imza atmıştır. “Hancı”, “Kışlada Bahar”, “Binbirinci Gece”, “Asker Mektubu” gibi şiirleri hâlâ hafızalara tazeliğini koruyan şiirlerdir. Hece ve arûzla yazdığı şiirlerde Türkçeyi kanatlandıran şair, Halk şiiriyle, Divân şiirinin ortak temaları etrafında, herkesin zevk alabileceği şiirler kaleme almıştır. Koşma tarzında yazdığı şiirlerde Âşık Ömer tarzı bir söyleyişi takip eden şair, saz şairlerinin ayaklarına atf yaparak yeni terkiplere ulaşır. Bu tarz bir yaklaşımda; “Şairin kendisi de çağdaş bir ‘rind’ olarak, âşık’ bir genç veya garip bir aydın olarak bu şiirlerin nakışında yer almaktadır.”(1)

Asırların imbiğinden süzülüp gelen Türkçenin, retorik ve belagat kurallarını çok iyi bilen şair; bir arı gibi kendi şiir peteğini, söz balıyla doldurmuştur. “14. Yüzyıldan edebiyatımızın yüzünü batıya çevirdiği 19. Yüzyıla kadar nazım biçimleri, söz ve anlam sanatları, mecaz ve sembolleri, tasavvufun da etkisiyle gelişen istiareli diliyle kendine özgü kurallar içinde bir şiir dili gelişir.”(2) Erdoğan, bu şiir dilini, halk söyleyişleriyle zenginleştirerek; hem halk, hem tasavvuf, hem de divân şiiri geleneklerine uygun yeni bir duyuşla inşa eder. Ve bunda da başarılı olur.

Lirik Bir Ses

Şiiri estetik bir unsur olarak gören Erdoğan, “gülün”, “karanfilin”, “menekşenin” salt bir çiçek olarak ele alınışı ile onun estetik bir unsur olarak ele alınışına vurgu yaparken, “sanat için sanat” kuralını; yine o çiçeklerin ilaç olarak ele alınışını; “sanat toplum içindir” görüşüne bağlı kalarak yorumlar. “En faydalı şarkı, en büyük nasihatleri söyleyen şarkı değil, ruhumuza işleyen en güzel nağmeler sahip olan şarkıdır. Şiirde tıpkı bir çiçek gibi karnımızı değil, ancak ruhumuzu doyurur.”(3) Erdoğan, halk edebiyatı unsurlarını, estetik bir kimliğe büründürerek kendisiyle anılan yeni bir şiir meydana getirmiştir. Şiirlerinde iç ahengi yakalayan şair, lirik bir edâya ulaştığı gibi, zihinlerde çok çabuk kalan palyatif mısralara da imza atmıştır. “Bekir Sıtkı, Anadolu’nun bütün güzelliklerini esas aldı; onları bir buket yapıp çiçek olarak bize sundu Memleketimizin hasreti, gurbeti, onun şiirlerini doldurdu.”(4) Bunda da hiç şüphesiz Karacaoğlan’dan, Yunus Emre’ye, Emrah’tan Âşık Ömer’e,

Fuzûlî'den Bakî'ye, Tevfik Fikret'ten, Cenab Şehabettin'e, Yahya Kemâl'den, Necip Fazıl'a, Âşık Veysel'den Faruk Nafiz'e kadar pek çok şairle kurulan gönül bağının etkili olduğu söylenebilir.

Bekir Sıtkı Erdoğan şiiri işlenmemiş bir hammadde olarak görür. Ona göre asıl şairlik, elimizde ve gönlümüzde saklı bulunan bu hammaddeyi işleyerek; estetik bir duyuş halinde dilin süzgecinden geçirerek, müzikal bir söze dönüştürebilmektir. Erdoğan için de şiir, "gayesini yalnız kendinde bulan bir mükemmeliyet"(5) in ifadesidir. O da tıpkı Yahya Kemal gibi, şiirinde "dil musikisi"ne ulaşmayı asıl gaye edinmiştir. "Dil bizim kimliğimizdir. Öyleyse o dilin ürünü olan musikide dil gibidir"(6) ifadesini kullanan Erdoğan; kendi şiir dilinde, "dil musikisi"nin ne kadar önemli olduğunu vurgular. Şair, bunu yapabilmek için de, Millî kültürün bütün hususiyetlerinin bilinmesi; bunların içselleştirilerek, lirik olunması gerektiğine inanır. "Bir şiir ne kadar lirikse, o kadar derin güzeldir. Akılcılığı, hoş gelişi, bize verdiği o zevk onun lirizmini meydana getiriyor." (7)

Bekir Sıtkı Erdoğan'ın şiiri, şiir geleneklerinin sorgulandığı bir çevrede şekillenmiştir. "Yüzyıllardan beri sürüp gelen, divan ve halk şiiri geleneğimiz, bir çırpıda silip atmak isteyen zihniyete, en iyi teşhis ve tespiti, Bekir Sıtkı Erdoğan koymuştur."(8) Onun şiirini kalıcı kılan temel saik, geleneğe ait hususiyetleri, kendi şiir potasında eritip yeniden üretebilmesidir. Erdoğan'ın şiir coğrafyasında, hem Halk şiiri, hem Divân şiiri, hem de modern şiirin teknik hususiyetler bulunur. Mehmet Nuri Yardım'ın tespitinde olduğu gibi; O, "Halk Edebiyatımızı ve Divan edebiyatımızı bütünüyle alıp, hiçbir şeyi inkâr etmeden onları çağdaşlaştırarak"(9) geleneğe eklemlenir. "Geleneği kendi içerisinde yeniden bir yorumu tabi tutan şairin şiir sanatında, halk edebiyatıyla divan şiiri arasında bir senteze giderek soylu bir söyleyişe ulaştığı görülür."(10) Heceyle yazdığı şiirlerde hem göze hem gönle hitap ederken, arûzla yazdığı şiirlerde de hem kulağa, hem de zihne hitap eder. "Dostlar Başına" adlı kitabında arûzu kusursuz bir biçimde uyguladığı şiirler dikkati çeker. Serbest tarzda kaleme aldığı şiirlerde ise imgelerini düşüncenin bir anaforu haline getirmekten geri durmaz. "Olgun yaşın şiiri" olarak nitelendirdiği rubaî türünde de başarılı örnekler veren Erdoğan; bu türün inceliklerini de başarıyla kullanmıştır. "Gerek arûzla, gerek hece ve gerekse serbest nazımla kaleme alınmış bu mısralar, büyük bir birikimin, titiz bir çalışmanın ve sabrın eseri olduğu şüphesizdir." (11) Bekir Sıtkı Erdoğan şiirde, dil işçiliğini önemser. Onun her bir mısrası inceden inceye düşünülmüş, iç ahengi sağlayan asonans ve aliterasyonlarla örülmüştür, her biri sehl-i mümteni olan şiir

örnekleridir. “Halkın anlayacağı şiir, halkın duyabileceği şiirdir. Halkın heyecanını terennüm eden şiir, yaşayan şiirdir”(12) düşüncesini, “Halk Şiiri” tarzında yazdığı şiirlerinin temel umdesi haline getiren şair; yazdığı her bir şiirin, okuyucu nezdindeki karşılığını da hesaba katar. O da tıpkı Yahya Kemal gibi şiiri üzerinde düşünen bir şairdir. Ayrıca Erdoğan, Yahya Kemal’in “Söyler” ve “Bebek Gazeli”ne nazireler yazacak kadar da bu şairden etkilenmiş; hatta onu huzurunda Ankara Palas’ta, arûzla okuduğu bir şiiriyle, şairin takdirini kazanmış, kalem ve söz sahibi bir şair olarak edebiyat tarihlerine geçmiştir.

“Tevhîd”

Eski Tür Edebiyatında “Divân” tertip eden şairler, “Divân”larına “Tevhid” ile başlar, “Dua” ile bitirirler. Bu “Divân”lar için genel bir kaide olduğu kadar şairin yazdıklarının/söylediklerinin aslında Cenâb-ı Mevlâ’yı tamamen övmek ve her şeylerinin ondan hâsıl olduğunu belirtme sadedinde terennüm edilmiş söz incileridir. Tevhîd anlam itibariyle “Allah’ın Birliği”ni tastik etmek gayesiyle Kasidelerin bir bölümüne verilen addır. Mahmut Kaplan Fuzûlî’nin “Kaside Der Tevhid-i Bâri”nin şerhinde “Tevhid”le ilgili şu açıklamaları yapar: “Tevhid, ‘bir kılma, bir sayma birliğine inanma veya Allah’tan başka ilah yoktur sözünü tekrar etme’ anlamına gelmektedir. Edebiyatta tevhid Allah’ın var ve bir olduğu hakkında yazılan metinlere verilen addır.’ Tasavvufta tevhid, Allah’ın zatını, akıl ve zihinle algılanan her şeyden soyutlamaktır. Klâsik Türk Edebiyatında başlangıçtan itibaren divânların başında tevhidlere yer verildiği bilinmektedir.” (13)

Bekir Sıtkı Erdoğan’ın “tevhîd” şeklinde kaleme aldığı “Cenâb-ı Hak’tan İzin Yakarısı” Divân tertip eden bir şairin, şiiri olarak ele alınıp değerlendirilebilir. Klâsik Türk şiirini en ince detaylarına kadar bilen Erdoğan, arûzla yazdığı şiirlerini mürettep bir Divân oluşturabilmek için bir araya getirir. Klâsik şairleri okumaktan ve onları meşketmek zevk alan şair, Divân şiirini ve halk şiirini bilmeden iyi bir şair olunamayacağını dile getirir. Arûzla şiir yazmanın önemine her zaman vurgu yapan Erdoğan, bu ahengi duymayan, mısralarında bu ritmin havasını yakalayamayan şairlerin, her zaman bir taraflarının eksik kaldığını ayrıca belirtir. “Divân Şiiri Estetiği”nde, sözün belâgatli ve kanatlı oluşu bir ana umdedir. “Belâgatli söz, muhatabını şaşkınlık ve hayranlığa düşüren sözdür. Söz büyüsü etkisini sürekli gösteren bir büyüdür. Sözün parlak inciler halinde nazım ipliğine dizilmesi şairler tarafından büyüünün ta kendisi olarak kabul edilir. Sözün belâgatli olabilmesi için zihin, hayal ve duygunun anlamlar denizine dalgıç edalarıyla dalmaları ve inci gibi

değerli yeni manaları, yeni imajları bulmaları gerekir. Bu yeni imajların değer kazanabilmesi için de şair tarafından şuurlu bir şekilde, tıpkı incinin işlemde geçmesi gibi belâgat ölçeklerinden geçirilmesi gerekir.”(14) Kendisi arûzun pek çok kalıbıyla şiirler meşketmiş, onları yüksek sesle terennüm ederek “sanatta” asıl gayenin kulağa hoş gelen bir musiki yakalamak olduğunu vurgulamıştır.

Nihâî İzin

Bekir Sıtkı Erdoğan “Tevhîd’ine bir izin yakarısıyla başlar. Şiir, başlık olarak “Cenâb-ı Haktan İzin Yakarısı”dır. Yedi beyitten oluşmuş olan “Tevhîd”, arûz ölçüsünün Mefailü/ Mefailü/ Mefailü/ Mefailü kalıbıyla yazılmıştır. Şair son beyitte mahlası olan “Nihâî” adını kullanmıştır. Arûzla yazdığı şiirlerinde bu mahlası kullandığını “Mahlasım Nihâî” adlı rübaisinde şöyle dile getirir.

“Bekir Sıtkı’ya şahsileşmesin naçiz adım sânum,
Dilin mahsûlüdür; halkımla ortak çünkü dîvânım.
Süzüldüm nefsimin ham benliğinden neyleyim ismi?
Nihâî mahlâsımdır, yok benim bir başka unvanım.”

“Tevhîd”in ilk beytinde Allah’ın “Ezelî ve Ebedî” oluşu dile getirilmiştir. Allah zatıyla “Ezelî” ve “Ebedî”dir. Doğmamış, doğurulmamış, varlığı “zâtın” da olan “tek” bir “Nâzım-ı Hakikî”dir. Şair onun bu yanını “tekte sen örneksin Allah’ım” diyerek ortaya koyar. Kelamcılar Allah’ın “Zatî” ve “Subutî” sıfatlarını ortaya koyarken, onun “tek” oluşuna, varlığının bizzat varlığıyla delillendirildiğini ortaya koyarlar. Şair, Allah’ın bu “Zatî” ve “Subutî” sıfatlarını bir sehl-i mümteni içerisinde ilk beyitte terennüm eder. “... Ebet bir teksin Allah’ım”dan önce kullanılan “taa” sözcüğü, “a” asonansı ile “ebed vurgusunun sonsuzluğu”, “tek”le birleşince; insanın hayretle karışık tasdiki ortaya çıkar. “Allah”ın muhayyileye sığmayan büyüklüğü insanı hayret ufkuna taşır. Şair; “Senin tek örneğin yok...” ile başlayan mısrasında Allah’ın “varlık/ğ”ında “tek-bir” oluşunu, hem “arız” hem de “amik” olarak terennüm etmiştir.

“Tevhîd”in ikinci beytinde şair, “dış-göz” ve “iç-bakış” kavramlarıyla; “Allah’ın insanın içine doğan “sezgiye” dayalı kavranışına atıf yapar. “Allah insana şahdamarından daha yakın” ifadesinin nazımla dile getirilişini biz bu beyitte görmekteyiz. Dış gözler insanın bu dünyaya açılan, onlar sayesinde geometrik ve simetrik algıları yorumlayabilen fiziksel organlardır. Gözlerimiz olmadığında eşya ve hadiselerin anlamlandırılmasında sıkıntılar yaşarız. Ancak bu organlar sayesinde “varlığın” maddî boyutu hakkında bir hüküm çıkarabiliriz. Şair güzelliklere

meftundur. Onun iç ve dış gözü bu güzellikleri ihata edecek bir algı hassasiyetine sahiptir. Şair, Allah'ın bütün güzellikleriyle yarattığı kâinat kitabını "tefekkürî" bir bakışla okuyarak, ondan söz incileri meydana getirir. Onun gönlü, bu kâinat kitabına serpiştirilmiş olan güzelliklerdedir. Ona göre; "Her şair bir çiçektir. Gül mü papatya mı menekşe mi daha iyi daha güzeldir? Hepsinin yeri ayrıdır. Ne papaya gül olabilir ne de gül menekşe olabilir." Erdoğan için, "Şairlerde birer arıdır Herkesin derdini acısını sevincini toplarlar." (15) Şairleri birer arıya benzeten Bekir Sıtkı Erdoğan, kâinatı her bir çiçeğe konan bu arılar; derledikleri özlerle şiir balını yaptıklarını ifade eder. Arı için bal ne ise, şair için de şiir odur. Onun için şiirin tarifi de balın içindeki herhangi bir çiçeğin usaresini göstermek kadar zor ve anlamsızdır. Bir şiirinde Erdoğan, kendini; bu şiirin "nektârını" toplayan, "mızımız bir arıya" benzetir: "Bakmayın dar dilimin hâline dildâra bakın/Şakıyor nazm ile bülbülleri gülzâra bakın/Bu nazımlarla petekler balı her mızımız arı/Bakın Allah için öz şiire nektâra bakın." İlk mısırda "vahdet" ve "kesret" zıt anlamlı kelimeler olarak karşımıza çıkar. Dış gözler kesrete açıldığından tam manasıyla "vahdet"i idrâk edemeyebilir. Ancak "tefekkür ehli" diyebileceğimiz "arifâne" bakan/gören gözler bu kesret âlemi hakkında bir yoruma ulaşabilir. Amudi bir yükseliş, ancak iç-bakışla gerçekleşir. Bekir Sıtkı Erdoğan için de şiir "iç-gözden sızan bir yaştr," Nitekim "şiir" için düştüğü şu poetik mısralar, onun şiirde takip ettiği yolu gösterir. "Şiir tarif edilmez pek, o bir tılsımlı uğraştır/Sezilmez sırrı dıştan, çünkü iç gözden sızan yaştr." "İç-göz" duygu ve düşünce yoğunluğunun insanın manevî yapısıyla alakalı farklı bir boyutudur. İç-göze sahip insanların algıları, hayata bakışları, duyuş ve anlayışları hem cinslerine nispetle oldukça zengindir. Kimi şairler bu hassasiyetle duyup hissettiklerini mısralara dökerler. Onların bu duyuşları, farklı âlemlerin kapılarını açan esrarlı söz/dil anahtarlarıdır.

"İç-göz" aynı zamanda hassasiyetin zirvesini, kendinde taşıyan bir duygu yoğunluğudur. "İç-bakış ile dış gözlerde", "iç-dış" zıt anlamlı kelimeler olarak kullanılmış; bakış, göz, akis, nur, kelimeleri arasında da tenasüp sanatı yapılmıştır. Yerler ve Gökler Allah'ın nurudur. Cenâb-ı Mevlâ'nın isimleri kâinat kitabına yansıyor, onun cilvelerini bir ayna gibi aksettirir. Şair, "nur" ve "Allah" kelimeleriyle tenasüp yaptığı gibi "Nur" suresine de telmihte bulunmuştur. "Allah'ın aksinin pür nur olması" aynı zamanda Hz. Musa Aleyhisselam'a(Hz. Kelim) ile Hz. Allah'ın arasında geçen bir konuşmaya da bir gönderme yapılmıştır.

İnsanlar bu dünyada bir ağacın gölgesinde kısa bir süreliğine dinlenmek için gönderilmiştir. "Ben kim, dünya kim. Dünya ile benim misâlim, bir ağacın altında

gölgelenip sonra terk edip giden yolcunun misali gibidir.(Tirmizi,Zühd 44,2378)" Hadisine uygun "bir yorumluk düş"tür. "Resûllah(s.a.v) dünyayı nasıl değerlendirmemiz gerektiği husûsunda güzel bir teşbihte bulunmaktadır: Yolcunun, bir miktar dinlenmek üzere dibine oturduğu bir ağaç. Ebediyet yolculuğunda, dünyanın mü'min hayatında bundan fazla değeri olmaması gerekir. Hiçbir yolcu, öyle bir ağacı sahiplenmez, bağlanıp kalmaz(ona) bağlanıp kalmaz. Çünkü ulaşacağı bir hedef var. Yeşilliği, serinliği, manzarası hoşuna gitse bile bu kalbî alakâsı sınırlıdır. çünkü yüklenip götürmesi mümkün değildir."(16) Şair, dünyada yaşadığımız zamanın, bu hadisin yorumunda anlatıldığı gibi; çok kısa bir süre olduğunu asıl gerçeğin ukbâ âlemi olacağını, ilk mısırda dile getiriyor. "Ömürler düş ve serâb" kelimeleri hayatın içerisinde yaşanmış bir "ân"dır. Şair bu dünyadaki her şeyin aslında bir serâb gibi insanı aldattığını, asıl gerçeğin her şeyi ilmiyle, nuruyla, varlığıyla, "kendiliğiyle" kuşatan Allah olduğunu vurgular. "Meğer sen, sâde sen, her yerde sen gerçeksin Allah'ım." Mısrası Allah'ın varlıktaki kendiliğini ifade eder. Şair, bunu "sen" zamirini birden fazla kullanmak suretiyle yapar. "Sen" zamirlerinin buradaki kullanımı "tekrir" sanatı olduğu gibi; "e" asonanslarının birden fazla kullanımı da "Allah Lafz-ı Celâli'ni tümleyen, ritmik bir ahengin oluşmasını sağlamıştır. Sadece bu mısırda on bir tane "e" ünlüsü kullanılmıştır. Tevhîd'in tamamında kullanılan "e" ünlüsünün zenginliği şiire iç ahenk kazandırmıştır. "Divân şairleri ses düzenlemelerinde, ünlü ünsüz ilişkilerinden, değişik düzeylerdeki tekrarlardan, kafiye, redif ve vezin gibi ritmik unsurlardan söz sanatlarından yararlandıkları gibi dilde oluşmuş ses değerlerinden de istifâde ederler. Kelimeyi yeniden biçimlendirirler."(17) Ayrıca şair, okuyucuya farklı bir şeyi de sezdirmek istemiş olabilir. Allah'ın Arapça yazımı "elif" harfiyle başlar. Elif aynı zamanda şairin, mahlas olarak kullandığı kalemine verdiği addır. Elif "bir"liği "vahdet"i ve "hakkaniyeti" simgeler.

"Rehiniz borca biz, canlar senindir vâdeler senden,

Milim şaşmaz öderken, çünkü sen desteksiz Allah'ım."

Şair dördüncü beyitte, canlara ruh bahşeden ve bunları belli bir süreliğine dünyada dolaştıran Cenâb-ı Mevlâ'ya iltica ederek; "Bizler senin birer rehininiz, her şeyi bize sen verirsin, bizler sana minnet ve teşekkür borcu olarak buradayız. Nihayetinde sen borçlarını talep ederken dahi rahmet ve mağfiretinle muamele edersin. Şair burada Allah'ın lütufkâr yanını terennüm eder. Kur'ân-ı Kerim'in Zilzal suresinin 7. ve 8. Ayetlerinde Cenâb-ı Mevlâ mealen şöyle buyurur: "Artık her kim

zerre ağırlığınca bir hayır işlerse, onun karşılığını görür. (18) Her kim de zerre ağırlığınca bir kötülük işlerse, o da onun karşılığını görür.” Şair yeryüzünde insanoğlunun yaptığı her güzel ve iyi işin mükâfatını fazlasıyla göreceğini, bunun yanında da yaptığı kötü fiillerinin de cezasız kalmayacağını ama Allah’ın merhamet ve şefkatinin çok geniş olduğunu ümitsizlik içinde bulunulmaması gerektiğini vurgulamaktadır. Zilzal suresinin 7. ve 8. Ayetlerine telmihte bulunan şair Yüce Mevlâ’ya olan muhabbetini naz makamında dile getirir. Dünya bir imtihan yeridir ve insan burada bir misafirdir. Kısa bir süreliğine bu dünyaya gönderilmiş olan insan tıpkı Peygamber Efendimizin buyurduğu gibi; “bir ağacın gölgesinde dinleniyor” gibidir. Dolayısıyla bu misafirlikte bitecek herkes ahiret âlemine göç edecektir. Erdoğan, “Mevlâ’ya Mevlâ’ya” adlı şiirinde “Allah ve Ahiret” gerçeğini, beyitler halinde terennüm eder.

“İnandım kible bir, Hak bir, gönül bir, Aşk-ı Mutlak bir,
Dilim doksan dokuz tekbir, çeker Mevlâ’ya Mevlâ’ya...

Ecel bir şaşmayan gerçek, musallâ pek yakındır pek!
Ömür bir an süren şimşek, çakar Mevlâ’ya Mevlâ’ya...

Henüz darlaşmadan bollar, azimkâr ol Huda kollar,
Nihâî koş, bütün yollar, çıkar Mevlâ’ya Mevlâ’ya...”

Bu dünyada konakladığımız bu süre zarfında yapıp ettiğimiz her şey bir bir önümüze çıkarılacaktır. Kara koyunun ak koyundan hakkını talep edeceği o muhteşem zaman mutlaka gelecektir. “Ödemek” aynı zamanda “hak” ihlali yapanların “Mutlak Adl” önündeki vaziyetlerine de bir göndermedir. Burada şair hesapların görüleceği Mahkeme-i Kübrâ’ya da bir telmih yapmıştır. Bu mahkemede hiçbir şey gizli kalmaz, her şey ayan beyan ortaya çıkar. Dünyada iken yapılan iyi ve kötü işler; tövbe ve istiğfar edilmeyen günahlar, helallik dilenmeyen kul hakları, nice ahlâksızlıklar, haksızlıklar ve isyanlar, aklımıza gelen gelmeyen, unuttuğumuz bütün her şey, bu mahkemede bir cürüm dosyası halinde önümüze konur. Yüce Mevlâ Nahl Sûresi’nin 90. Ayetinde, mealen şöyle buyurur: “Doğrusu Allah adaleti, O’nu görüyormuşçasına, en azından O’nun her şeyi gördüğünün şuuruyla davranıp iyilikte bulunmayı ve ihtiyaçlarını gidermek üzere yakınlarla vermeyi emreder. Her türlü hayâsızlığı, her türlü kötülüğü, taşkınlığı ve başkalarının haklarına tecavüzü yasaklar. Düşünüp taşınır ve gerekli dersi alırsınız diye size böyle buyurur ve böyle

yol gösterir.”(19) Allah “Muksit”tir her “ân” adaletle hükmeder, dolayısıyla onun adaletinden endişe etmeye gerek yoktur. “O hükmünde haksızlık bulunmayan ve velilerinin hiçbirinde korku bulunmayandır.”(20) “Vâdeler” kelimesiyle şair, hem insanlara verilmiş olan “ömrün” kronometrik zaman aralığını, hem de “ahret/ecel” zamanını dile getirmiştir. Dolayısıyla “vâdeler” kelimesi birden fazla anlam aralığına sahip olduğu için tevriyeli kullanılmıştır.

“Bu fani tâcın altından ne sultanlar gelip geçmiş,
Senin tahtın bekâ, sen üste en yükseksin Allah’ım”

Beşinci beyitte şair, “kemmiyet” itibarıyla bu dünyadan gelip giden sayısız insanın varlığına temas etmiştir. Dünyanın cazibedâr güzelliklerini, âlayışını, şatafatını “tâç” ile ifâde ederken; bu kelimenin önüne getirdiği “fâni” sözcüğüyle şair, bunların gelip geçiciliğini öne çıkarmıştır. Nice nâm ve şân sahibi sultanlar, başlarında taçları olan krallar, altın ve elmasların içinde boğulan Kârunlar, bu fâni taçın altından geçerek ukbâya göç etmişlerdir. Biz insanlar bir süreliğine bu dünyaya gönderilmiş “fâni” varlıklarız. Bu fani varlıkları, diğer canlıları ve bizim bilmediğimiz âlemleri yaratan, onlar hakkında tasarrufta bulunan; her şeyin bilgisi kendisinde olan, “yaratması” ve “bilmesiyle”, zâtından hiçbir şey eksik olmayan; “Mutlak Büyüklük” ve üstünlüğün sahibi Allah’ın, “Bekâ” oluşunu şair, bu beyitte dile getirmiştir. “Bekâ” Allah’ın zati sıfatları arasında olup, başlangıcı olmadığı gibi sonu da yoktur. “Allah yarattığı varlıklar gibi ölümlü ve sonlu değildir. Allah hay ve kayyumdur. Ölümsüzdür, diri ve bakidir. Varlığı sürekli.”(21)

“Elif” Sembolizmi

Altıncı beyitte şair, hem kader kalemini, hem de kendi kalemini “Elif”le simgeleştirmiştir. Şair, “Kalem”le “Elif” arasında poetik bir imajinasyon geliştirir. Kalem onun için eliftir şiirlerini bu elifle yazar. Elif onun için bir “tığ”, bir vefalı dost ve aynı zamanda Allah’ın söz güzelliklerini aktaran “kalemlerin şahı”dır. Bekir Sıtkı, şairi; söz taciri, mimar, atlet, dil sarrafı, forsa olarak niteledikten sonra kendini, Allah’ın bir kâtibi olarak görür. “O, bir kâtip gibi yalnızca kendine söylenenleri yazmaktadır. Çünkü o, şiirin asıl sahibinin Allah olduğuna inanmaktadır. Onun yaptığı sadece kalemi tutmaktır. Yazdıran Allah, yazan kalemdir. Şairin şiir için kullandığı; ‘sevda, yağmur, ekme, sultan, sır, iç yangını, sihrin ince sanatı, dil çiçekleri, yol, su, cihad, bahar,’ imajları onun şiiri âdeta bir ilâhî varlık gibi kabul ettiğini göstermektedir. Bütün bu imajlar ‘âlemin merkezine konabilecek varlıklar

üzerine kurulmuştur. 'Aşk' varlığın yaratılış nedenidir; 'ekmek' kutsal bir nimettir, 'sultan' her şeyde ilk söz sahibi ve emredendir, 'sır' manasıyla her şeyi içinde saklamaktadır. Şiir ile ilgili imaj örgüsü, şairin şiir anlayışını aksettirmektedir." (22)

Altıncı beyitte, "Elif" in Arap alfabesindeki simgesel görüntüsü ile anlamı arasında doğrudan bir paralellik vardır. Elif, "Tüm harflerin, dört kitabın, Kuran'ın tüm ayetlerinin simgesi olması bakımından vahdeti temsil eder." (23) "Elif" görsel olarak da dik duran bir harftir. Allah lafzının ilk harfi elifle başlar. Şair, "Elif" le yazdığı her şiir için Cenâb-ı Mevlâ'dan bir hidâyet istemektedir. Kaleminin ancak Cenâb-ı Mevlâ'nın bir lûtfuyla, şairâne sözleri yazabileceğini söylüyor. Bu sözlerin, dinleyenlere ve okuyanlara bir hidâyet vermesini dileyen şair, bu isteğinde oldukça samimidir. Necâti Bey'in Divâ'nında yer alan, "Gönül açar bir akarsudur bizim eş'ârımız." Mısrası, Erdoğan'ın "Tevhîd"inde gönül açması istenilen bir yakarıştır. "Elif naziz bir imbiktir", ifadesi bu samimiyetin ayrı bir göstergesidir. Şair kendi acizliğini dile getirirken, eşarını asıl yazdırmanın "Allah" olduğunu, "Elif" simgesiyle dile getirmiştir. "Asıl yazan O. Tasavvufta da zaten bir sinek, bir karınca ayağını kıpırdatamaz onun inâyeti olmazsa. O, tecelli ediyor. Gelip ben de şiiri dökülüyor ve ben kâtibi oluyorum. Şeref kâtibi. Keşke iyi bir kâtibi olabilsem" (24) Bekir Sıtkı Erdoğan, "Aşk Efsanesi" adlı rubaisinde de; "Leylâ dediler; gönlümü açtım sana ben /Sevdâ dediler; ömrümü saçtım sana ben/Beyhûde yanar sonunda Mecnun'a cihan/Baştan bırakıp kendimi kaçtım sana ben!" diyerek, hakikî sevgili olan Allah'a kaçışını dile getirir. Yine onun, "İlham Coşkusu" adlı şiirinde; istiğrak halinde söylenmiş olan söz parıltılarını görürüz.

"Coştı bir kez, kaynıyor sînem; neler taşmaz neler...

Öyle bir mestim ki dil sürçer, ifâdem sendeler!

Gözlerim, aklım, hayâlim başka bir âlemdeler;

Bir yudum kâm almış ilhamdan, gönül sarhoş bugün!

Hangi bir esrârı tusun bunca solgun bet-beniz?

Söyleşir gökler bu dilden, söyleşir toprak deniz

Biz ilâhî cezpedelerden nazma ermişlerdeniz;

Bir yudum kâm almış ilhamdan, gönül sarhoş bugün!"

"Tevhîd" in tamamında oldukça fazla kullanılan "e" ünlüsü ile "Elif" arasında müzikal bir ritmin varlığı da kuvvetlice hissedilmektedir. Şair, "Elif" le "Kalem Sûresi" ne de telmih yaparak, Allah'ın "Nun, Kalem ve yazdıklarına and olsun" (25)

ayetini hatırlatır. Yine Lokman Sûresi'nin 27 ayeti olan; "Yeryüzünde ağaçlar kalem, deniz mürekkep olsa ve denize yedi deniz daha katılsa Allah'ın kelimeleri tükenmez." Celîle-i Cemîle'sine bir telmih vardır. "Allah Dostları"ndan Hz. Kuddusî'nin "Elifnâme"sinde yer alan bir beyitte, "Elif'in tasavvuf sembolizmiyle, şairin simgesel "Elif"i arasında da anlamsal bir ilişki vardır. "Elif Allah'ın Habîb'idir Muhammed Mustafâ/Be Beni dûr etmesin aşkından ol şâhın Hudâ." Erdoğan'ın, "Hür Sevda" adlı rubaisinde; "Bir dostun elif lâmina meftûn olduk/Kün sırrı henüz kef kemedem nûn olduk!/Artık bu şifâhânedem gömlek nemize/Kırdık nice zincirleri Mecnûn olduk!" mısraları aşkın kalemiyle yazılan, bir mecnun alfabesidir. Onun "Tevhîd"i, Bâkî'nin Divânı'nda terennüm ettiği; "Dil çeşme-i belâgat ana lûledür kalem/Âb-ı zülâli şî'r-i selâset-şî' ârdur" beytinin, ayrıca "Elif Divânı"na yansımış bir hâlidir.

"Îlâhî feyze ermiş haddelerden çeksin Allah'ım." Mısrası, bir önceki mısrayı tamamlayan bir anlam örüntüsüne sahiptir. "Naciz bir imbik" ile "tel süzgeç" manasına gelen "hadde" arasında tenasüp sanatı vardır. Îlâhî feyzle serfiraz olan ruhlar kelimelerini, senin söz imbiğinden süzerek çekip ehil hale gelirler. Şair yazdıklarının gönüllerde mâkes bulması için kaleminin "Îlâhî" feyzle mayalanmasını arzulamaktadır. "Elif, Allah, Îlâhî Feyz, Hidâyet" kelimelerinde tenasüp sanatı yapılmıştır. "Haddeler" kelimesiyle, Klâsik şiirin mısra-ı bercestesi olan Nedim'in şu beytine anlamsal bir gönderme yapmıştır. "Haddeden geçmiş nezâket yâl-ü bâl olmuş sana/Mey süzölmüş şişeden ruhsâr-ı al olmuş sana." "Elif"le aynı zamanda Yunus Emre'nin; "Elif okuduk ötürü, pazar eyledik götürü/ Yaratılanı hoş gördük, Yaratandan ötürü." Mısralarına da bir atf yapılmıştır. Şair bu iki mısradaki Divân şiiri ile Tasavvufî Halk şiirini bir arada buluşturarak, gelenekle olan bağını göstermiştir. Yunus'la, Bâkî'yi, Karacaoğlan'la Fuzûlî'yi modern şiir retoriği içerisinde buluşturabilmek, ancak şiir geleneklerini çok iyi bilmekle mümkündür. Şairin, kelime seçiminden hece ve arûzu kullanımına; kulağa ve gönle hitap eden söz musikisinden, mazmunlara kadar, biçim ve içerik terkibine sahip bir lirizme ulaştığı görülür. Zaten; "Şiir, kelime savurganlığını dizginleyerek dilin musikisini öne çıkarmaya yarayan kafiye, redif ve vezin gibi unsurların üstünde, ne bunlarla kayıtlı ne de tamamen bağımsız bir söz sanatı"(26) değil midir?

"Nihâî bunca yıldır savrulur hâlâ hasat-harman,

Tohumluktur bu mısralar izin ver eksin Allah'ım."

"Tevhîd"in son beytinde şair mahlası olan "Nihâî" adını kullanmıştır. Hayatının bütün şiir serencamını "hasat-harman" şeklinde değerlendiren şair

yazdıklarının bu harmandan derlenmiş bir söz tohumu olduğunu, bunların gönüllerde hüsn-ü kabul görmesinin ancak bunun, Allah'ın izniyle olacağını vurgulamaktadır. Şair bir "Rubâî"sinde şöyle dile gelir: "Söz tâciryim inci güher söylemedim/Fikrimde hayır yoksa da şer söylemedim/ Tanrım, şımarıp rahmetinin bolluğuna/Affet! Yarım aklımla neler söylemedim." Şair, "Tevhîd" in bütün bir mesajını son beyitte toplamıştır diyebiliriz. Her şey Allah'ın dilemesi ve onun izniyle gerçekleşir. Allah kevnî kanunlarla, illiyet prensipleriyle, küllî iradesiyle her ân ve her daim görünen ve görünmeyen âlemler üzerinde tasarruf yapmaktadır. Onun bilgisi, bilinen ve bilinmeyen; akla gelen ve gelmeyen her şeyi kuşattığı gibi, "bilgisi" kendinden olan "Âlim" isminin kendisidir. Şairin, "Tohumluktur bu mısralar izin ver eksin Allah'ım." yakarısı, yalnız Allah'ın dilemesiyle; sözün tesir gücüne ulaşabileceğini imliyor. O dilerse söz bir sihir gibi tesirini icra eder. Şair bu mahviyet içerisinde Allah'tan kendi mısralarının gönüllerde makes bulmasını dilemektedir. Şair, "Şâh-Eser" adlı rubaisinde de bu yakarısının kendisi için bir kâtiplik olduğunu vurgular. "Nazımında o şâh oldu her ilhâma perî/Mısra' kalemin sadece kulluk hüneri/Kâtipliktir benim bütün mârifetim/Yazdıklarımın hepsi o şâhın eseri..." Şair, mısralarını tohumlara benzeterek teşbih sanatı yapmıştır. "Hasat-harman" ile kastedilen ömürdür, ömür söylenmemiş onun yerine "hasat-harman" söylenerek kapalı istiare yapılmıştır. Yine onun "Cenab-ı Haktan Yardım Yakarısı" adlı şiirinde dile getirdiği duygular onun "söz" e verdiği önemi gösterir.

"Uçmuş o nazım ruhu, sözün sihri bozulmuş,
Olsun mu emekler bu kadar nâfile yâ Rab?

Özden söze taşıkça niyazım sele dönmüş,
Gün batmadan ersin bu sular sahile yâ Rab!

Bir öncü kıyametle kıyam etti Nihâî
Sûr eyle bu mıs râları İsrâfil'e yâ Rab..."

Şiirin genelinde "-sin Allah'ım"lar redif, "-ek"ler tam kafiye olarak kullanılmıştır. "n" ile "a" arasındaki ulamalar dikkat çekmektedir. Mısra sonlarında sıkça kullanılan "Allah"ım hitabıyla şair, tekrar sanatı yapmıştır. Dil sade, akıcı ve duru olmakla beraber, Türkçeleşmiş Arapça ve Farsça kelimeler de şiirin konusuyla örtüşen bir ağırlıkta kullanılmıştır. Bekir Sıtkı Erdoğan, "Tevhîd"le Nâzım-ı Hakikî olan Râbb'imizin "vahdaniyet"ini dile getirmiş, naz makamında ondan söz incileri dilemiştir.

- 1-Ahmet Kabaklı; Türk Edebiyatı, TEV Yayınları, c.4, İstanbul 1991, s.176.
- 2-Muhsin Macit; "Divan Şiirinin Cumhuriyet Sonrası Türk Şiirine Etkisi", Hece Türk Şiiri Özel Sayısı, Eklerle 2.baskı, Sayı: 53/54/55, Mayıs-Haziran-Temmuz 2001, s.323.
- 3 - Ahmet Kabaklı; Türk Edebiyatı, TEV Yayınları, c.4, İstanbul 1991, s.177.
- 4-Mehmed Niyazi; "Bekir Sıtkı Erdoğan'ı Kaybettim", Zaman, 8 Eylül 2014.
- 5 -Ahmet Hamdi Tanpınar; "Şiir Hakkında-II", Edebiyat Üzerine Makaleler,hazırlayan: Dr. Zeynep Kerem, Dergâh Yayınları, 3.baskı, İstanbul 1992, s.13.
- 6 -Şahin Karataş; "Aruzun Son Temsilcisi Şair Bekir Sıtkı Erdoğan ile Söyleşi", Dil ve Edebiyat Dergisi, Sayı:43, Temmuz 2012, s.39.
- 7 -Bekir Sıtkı Erdoğan; "Şiirin Üç Boyutu Vardır.", konuşan: Eylem Dereli, Türk Edebiyatı, Sayı: 342, Nisan 342, s.25.
- 8-Abdullah Satoğlu; "Edebiyat Dünyamızdan Kayan Yıldız Bekir Sıtkı Erdoğan", Berceste Dergisi, Ekim 2014, Sayı:148, s.20.
- 9-Mehmet Nuri Yardım; Türk Şiirinden Portreler, Nesil Yayınları, İstanbul 2005, s.219.
- 10-Ramazan Korkmaz, Tarık Özcan; "Cumhuriyet Dönemi:Şiir", Türk Edebiyatı Tarihi, KTB Yayınları , c.4, İstanbul 2006, s.101.
- 11-İsmail Özmel; Niğdeli Şair ve Yazarlar, Niğde Valiliği İl Özel İdaresi Yayınları, 2.baskı, Niğde 2009, s.730.
- 12-Ali Teoman; "Bekir Sıtkı Erdoğan'la Konuşma", Güzel Yazılar-Röportajlar, heyet, TDK Yayınları, Ankara 1977, s.246.
- 13-Mahmut Kaplan; Tevhîd-Fuzûli, Etkileşim Yayınları, İstanbul 2010, s.7/8.
- 14-Ziya Avcı; "Divan Şiirinin Poetik Verilerine Yeni Bir Yaklaşım Denemesi", Hece Dergisi Türk Şiiri Özel Sayısı, 2.baskı, Sayı:53/54/55, Mayıs/Haziran/ Temmuz 2001, s.355/356.
- 15-Bekir Sıtkı Erdoğan; "Son Yüzyılda Türk Şiiri", Hayatın Manevî Boyutları, TEV Yayınları, İstanbul 2005, s.13/17.
- 16-İbrahim Canan; Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları, Ankara 1995, Cilt:7, s.244/245.
- 17-Muhsin Macit; Divân Şiirinde Âhenk Unsurları, Akçağ Yayınları, Ankara, 1996, s.10.
- 18-Ali Ünal; Allah Kelâmı Kur'ân-ı Kerim ve Açıklamalı Meali, Define Yayınları, İzmir 2013, s.1316/1317.
- 19- Ali Ünal; Allah Kelâmı Kur'ân-ı Kerim ve Açıklamalı Meali, Define Yayınları, İzmir 2013, s.598.
- 20-Sadrettin Konevi; Esmâ-i Hüsnâ Şerhi, çeviren:Ekrem Demirli, Kapı Yayınları, İstanbul 2014, s.230.
- 21-Dr.Arif Arslan; Allah'ın İsimlerinin Sırları, Sena Yayınları, 4.baskı, İstanbul 2013, s.69.
- 22- Eylem Dereli; "Bekir Sıtkı Erdoğan'ın Şiirlerinde İmaj Dokusu", Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir, Mayıs 2002, s.144/147/149. Ulusal Tez Merkezi.
- 23-Saadet Karaköse; "Bir Elif Çekmek: Klâsik Edebiyatımızda Elif", Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 2/1 2013, s.201.
- 24-Bekir Sıtkı Erdoğan; "Şiirin Üç Boyutu Vardır", konuşan: Eylem Dereli, Türk Edebiyatı, Sayı: 342, Nisan 342, s.27.
- 25-Elmalı Hamdi Yazır; Hak Dini Kur'ân Meali, Kalem Sûresi 68/1, Eser Neşriyat, s.563.
- 26-Muhsin Macit; "Divan Şiirinin Cumhuriyet Sonrası Türk Şiirine Etkisi", Hece Türk Şiiri Özel Sayısı, Eklerle 2.baskı, Sayı: 53/54/55, Mayıs-Haziran-Temmuz 2001, s.325

Bekir Sıtkı ERDOĞAN İle Geçmiş Zaman Olur ki

Şeref YILMAZ

Uzun bir ömür yaşayan şairler için “çınar” benzetmesini hep sevmişimdir. Bekir Sıtkı Erdoğan da bu tabire layık olmuş bir şiir ustası idi. Seksen seneyi devirdi öyle göçtü. Neredeyse Cumhuriyet ile yaşitti. Bu büyük çınar ile baba oğul gibi veya dede torun gibiydik. Benim yaşımdan büyük oğlu vardı. Ne hazindir ki o oğlunun acısını da tattı. Önce eşi Zeliha Teyze’yi sonra kendisi gibi asker emeklisi olan oğlunu ard arda kaybetmek, öyle sanıyorum ki onun da göçünü hızlandırdı. Kendisi ile Erenköy’deki evinde ve Heybeliada’daki yazlığında buluştuk, görüştük. Samimi ve keyifli sohbetlerimiz oldu. Bu görüşmelerden aldığım notlarımı kurcaladım yazı vesilesiyle. Onları okur için harmanlamış oldum. 2001 yılının altı Haziran’ında Erenköy’deki evinde yaptığımız sohbetten şu notları almışım: “Şiirin içinde, ekmeğe konulan maya gibi, bir gram gerçek olsa yeter. ‘Ne kadere inanıyorum ne fala’ demiştim Maria şiirimde. Bana itiraz ettiler. ‘Kadere inanmamak ne demek?’ diye. Oysa o dizedeki kader, şans oyunudur. ‘Ben fala da şans oyununa da inanmıyorum’ demek istiyorum. İtirazlar üzerine ‘Artık ne yıldıza inanıyorum ne fala!’ diye değiştirdim. Aruz Allah’ın bize büyük bir lütfüdür. Bunu küçümsemek en büyük küfran-ı nimettir. Aruz, ayakkabıya konulan kalıp gibi, bir kalıptır. ‘Bu kalıbı çıkar, ayağımı sokacağım!’ dememeliyiz. Biraz sabredelim, o derinin acısını kalıp çeksin, sonra ayağımız rahat edecek. Aruz bizim düşüncelerimizin kalıbıdır.

Bekir Sıtkı Erdoğan, yaşayan en büyük aruz ustalarından biriydi. Yahya Kemal’in bir bakıma varisi, aruzu bugünkü dille iyi işleyen bir usta idi.

Türk insanı onu “Hancı, Kışlada Bahar” gibi şiirleriyle tanıdı. Bekir Sıtkı’yı, Türk Edebiyatı Vakfı’nın Çarşamba sohbetlerinde tanıdım. Kendisine, aruzlu bir şiirimi zarf içinde verdim. Aruzla şiir yazıp yazmadığını sordu. Ben de: “Efendim, şiir olup olmadığından emin değilim ama zarfın içindeki, aruzla bir şiir denemesidir.” dedim. Çok memnun oldu. Ev telefonunu verdi. Bir hafta sonra mutlaka aramamı istedi. Tahmin etmediğim bu ilgiden memnundum. Bir hafta sonra aradığımda, son

derece sitayişkâr ifadeler işittim. Bunları, gerçekten daha çok, bir iltifat olarak kabul ettim.

Bekir Sıtkı Erdoğan'la o gün başlayan diyalogumuz, iki senelik yurt dışı hayatım hariç hiç kesilmedi. O günden bu yana aruzla olan bağım da kopmadı. Bekir Sıtkı, her görüşmemizde aruzla yazdığım yeni bir şiirimin olup olmadığını mutlaka sorardı.

Görüşmelerimizin ana konusunu, hemen hemen her zaman, şiir oluşturuyordu. En az bunun kadar tatlı ve önemli bir mesele daha vardı ki o da şiir aralarına serpiştirilen hatıralardı... Bu yazının konusunu bu hatıralar oluşturmaktadır.

Hancı Şiirine Dair Bir hatıra

Yıl 1950... Bekir Sıtkı Erdoğan o yıllarda genç bir teğmendir. "Hancı" şiirini yeni yazdığı için henüz kimse duymamıştır. O yıllarda genç bir subay olan Bekir Sıtkı'yı, Hisar şairlerinden Halil Soyuer, Behçet Kemal Çağlar'ın Ankara'daki evine götürür. Bekir Sıtkı, "Hancı" şiirini orada okuyunca, Behçet Kemal; şiiri çok beğenir, tekrar tekrar okutur. Sonra da şiiri Bekir Sıtkı'dan ister ve ona çıkarmayı düşündüğü derginin ilk sayısında bu şiiri yayınlayacağını söyler.

Aradan iki yıl geçmiştir ve "Hancı" şiiri haklı bir üne kavuşmuştur. 1952 yılında, Malazgirt Savaşı'nın 881. yılı münasebetiyle, General Fevzi Mengüç, Bekir Sıtkı'yı Malazgirt'e davet eder. Ülkenin çeşitli yerlerinden gelmiş öğretmen grupları da aynı merasim için Malazgirttedirler.

Kalabalığın karşısına şiir okumak üzere bir öğretmen çıkar. Öğretmen, ezbere "Hancı" şiirini son derece duygulu bir tarzda okur. Herkes çok beğenir ve alkışlar. Bekir Sıtkı'nın yanında, öğretmen bir arkadaşı vardır. Onlar da şiiri okuyan kişiyi çok beğenirler. Kalabalıktan birisi, şiiri okuyana, bu şiirin kime ait olduğunu sorar. Şiiri okuyan, son derece ciddi bir edayla: "Bana ait." der. Bekir Sıtkı Erdoğan'ın yanındaki arkadaşı, hiddetle yerinden kalkmak ister ama Bekir Sıtkı izin vermez. Arkadaşı, Bekir Sıtkı'ya itiraz eder: "Baksanıza adam ne diyor?" der. Bekir Sıtkı: "Sakın müdahale etme! Ben bu ânı bir daha yaşamayacağım. Allah'ını seversen, bırak! Şiir işte böyle beğenilir. Baksanıza adamcağız nasıl sahip çıkıyor?" der. Adamcağız, sesini çıkarmaz ve yerine oturur. Orada bulunan kalabalık, şiir okuyan kişiden imza almak için kuyruğa girerler. Bekir Sıtkı, bu manzarayı zevkle izler. Çünkü şiirinin böylesine sahiplenilmesinden memnundur.

Bekir Sıtkı, yıllar sonra bu hadiseyi bir radyo programında anlatırken şöyle der: “O merasimde benim bu şiirimi okuyan kişi, şimdi nerededir, yaşıyor mudur, bilmiyorum? Kendisine teşekkür ediyorum. O şiirde onun da hissesi var. Kendisine ait olmasa da, şiiri ezbere ve duygulu bir şekilde okuması beni mutlu etti.”

Bekir Sıtkı'nın, elli senenin mahsulü olan şiirlerini bile tekrar tekrar elden geçirdiğini biliyordum ama şiirlerinin değişmiş hâlini okumamıştım. Evindeki görüşmemizde bu konular üzerinde epeyce sohbet ettik. Şiir sohbetlerinin arasında, mazi takviminden hatıra yapraklarını çevirirken, araya sıkıştırdığı bazı cümleler dikkatimi çekiyor: “Akıl başıboş kalırsa patlar. Nitekim Hiroşima’da öyle oldu. Orada bomba değil akıl patladı.” diyor.

Bir başka şiir sohbetinin arasına şunları sıkıştırıyor: “Biz yüce duyguların eğitimini terk ettik. Bu duygular: Din, musiki ve sanattır.”

Şairin Kalıbı

Bir başka hatırasını şöyle anlatıyor: “Hüsniye Doğan Hanımefendi vardı. Yaşını başını almış bir kadın olduğu için ben ona Hüsniye anne derdim. Onun evinde bir grup edebiyatçı toplanıyorduk. Ev Beyoğlu taraflarındaydı. Ben Heybeliada’dan gelip gidiyordum. Bazen vapuru kaçıryordum ve ulaşım epeyce zor oluyordu.

Salim Rıza Kırkpınar isminde bir öğretmen arkadaşım vardı. Bu kişi, Yahya kemal’in asistanı gibiymiş. Yahya Kemal, her gittiği yere bu kişiyi götürürmüş ve bu kişi de Yahya Kemal’in hizmetini görürmüş. Bundan dolayı Yahya Kemal’den başka birisini şair kabul etmez ve onun şiirlerinden başkasının şiirlerini okumazmış. Kabataş’taki Atatürk Lisesi’nde üç sene beraber öğretmenlik yaptık. Bu sohbetlerde genellikle herkes onu dinlerdi.

Bir gün Hüsniye Hanımefendinin evinde yine sohbet ediyor. Ben de adadan gecikmeli geldim. Kapıdan içeri girince onun sesi kulağıma geldi. Şöyle diyordu: ‘Bir adamın şair olup olmadığını ölçmek için, bütün şiirlerine bakmaya gerek yoktur. Eğer mefûlü/fâilâtü/mefâîlü/fâilün kalıbını kullanabiliyorsa o şairdir. Yahya Kemal Bey böyle derdi. Tefvik Fikret de böyle dermiş. Şimdi bu kalıbı kullanabilecek adamı bırakın, aruzu doğru dürüst kullanabilen yok.’

Onun bu söyledikleri gücüme gitti. Çünkü kendisine hediye ettiğim şiir kitabımı okumadığını anlamıştım. Oysa şiir kitabımdaki ilk şiir, bu vezinle yazılmıştı.

Hüsniye annenin hizmetçileri vardı. Onlar çay dağıtmaya başladıklarında, birisinin eline bir dörtlük yazıp verdim ve Salim Rıza’nın önüne koymasını söyledim. “Kimin verdiğini bilmiyorum.” dersin diye de tembih ettim. O anda yazıp verdiğim

dörtlük şuydu: “Meclis denince aklıma sonsuz feza gelir/İdrake, ruha, benliğe bir hoş hiza gelir/Yahya Kemal’i anmaya her ay bu meclise/Bin naz ü bin eda ile Salim Rıza gelir”

Salim Rıza, önüne konan bu dörtlüğe baktı: “Beyler! Mesaj var.” dedi ve arkasından orada bulunanlara bu dörtlüğü sesli olarak okudu. Dörtlüğün kime ait olduğunu sordu. Ben seslenmedim. Ancak Hüsniye anne, hizmetçiye verirken görmüş: “Bekir Sıtkı neden seslenmiyorsun? Şiiri senin yazıp verdiğini gördüm.” dedi. Sonra Salim Rıza: “Sizin gibi arkadaşları istisna tutuyorum.” dedi ve iltifat etti.”

Bekir Sıtkı, bir yandan mazi takviminden bu yaprakları çevirirken, bir yandan da eşi Zeliha teyze, çaylarımızı tazeliyordu. Bekir Sıtkı bir ara bana dönerek: “Evlâdım! Ne olur bu kalıbı dene! Birçok aruz kalıbını, güzel kullanıyorsun. Bunu da dene! Bu sana şiirde mesafe aldırarak, unutma!” dedi.

Öğleyin başlayan sohbetimiz, ikindi ve akşam namazlarımızın dışında, fasilasız saat ona kadar devam etti. Erenköy’den Çamlıca sırtlarına gelinceye kadar aklımda hep o kalıp vardı. O vezinde bir mısra bile söylesem şairliğime delil olacaktı. Mesele, “Olmak ya da olmamak” meselesiydi. Kendi kendime: “Şair miyim değil mi? Bu çok hem de çok mühim.” diyordum. Sonra bu cümleyi tekrar baştan aldım: “Şair miyim değil mi? Bu çok hem de çok mühim.” Cümleye neden takıldığımı sonra anladım. Meğer cümle o kalıpta imiş.

Bekir Sıtkı, halk şiirimizin temiz ve içten söyleyişini bugünkü dile karıştırarak dil zevkini mayaladı. Yarım asrı geçkin zamandır dillerden düşmeyen şiirleri bunun ispatıdır.

1- Türk Edebiyatı Vakfı, şairliğinin ellinci yılı münasebetiyle Bekir Sıtkı’ya bir plâket vermişti. Ahmet Kabaklı o zaman sağdı. Bekir Sıtkı da o sene hacca gitme hazırlığı yapıyordu. Her çarşamba yapılan mutat sohbetlerden biriydi bu. O gün salon doluydu ve ben salon kapısının dışında dinlemiştim kendisini. Hem şiirlerinden örnekler okudu hem de şiirle uğraşan tanıdıklarına şiirler okutmuştu.

2- Eşimle birlikte Avustralya’da olduğum için, Bekir Sıtkı Erdoğan’la 2002–2004 yılları arasında görüşemedik. 2004 yılının Haziranında döndükten sonra iş yerime yerleşip kendisini telefonla arayıp hâl hatır sordum ancak kendisiyle yüzyüze görüşmemiz 2005 yılının ocak ayında mümkün olabildi.

3- Behçet kemal, daha sonra Şadırvan Dergisi’ni çıkarmış ve “Hancı” şiirini ilk sayısında yayınlamıştır.

4- Bu öğretmen, Bekir Sıtkı Çankır’da teğmen olarak görev yaparken, aynı yerde yedek subay olarak görev yapan İhsan Kurt’ tur. Burada arkadaş olurlar ve İhsan Kurt, daha sonra Milli Eğitim’de müfettiş olmuştur ve bu merasime müfettiş olarak katılmıştır.

5- İsmail Hâmi Danişmend, bu hanımefendinin ikinci eşiymiş, hanımefendi daha sonra ondan da ayrılmış.

6- Toplandıkları evi kastediyor.

Bekir Sıtkı ERDOĞAN Ve Şiir Konusundaki Düşünceleri

Hikmet ELİTAŞ

Türk şiirimizin yaşayan çınarlarından Bekir Sıtkı Erdoğan 25 08.2014 tarihinde tedavi gördüğü GATA araştırma hastanesinde 88 yaşında hayata gözlerini yumdu.

İstanbul büyük Selimiye camiinde yapılan askeri tören sonrası doğum yeri olan Karaman'a götürülen şairin cenazesi burada yapılan büyük katılımıla aile mezarlığında toprağa verildi.

Ölümünden birkaç yıl önce üç-beş şair arkadaşımızla çıkarttığımız Vezin Edebiyat dergisi ikinci sayısı için yaptığımız söyleşide Türk şiir anlayışı konusunda düşüncelerini açıklayan Bekir hocamız, bizlere vasiyet edercesine şiirde dil, duygu düşünce üçlemesi üzerinde durmuştu. Şiirde yenilikten yana olmak lazım fakat, eskiyi yıkmadan demişti.

"-Eskiye inkâr etmemeliyiz. Eskiye yıkmamalıyız. Eski şiirimizin üstüne bir şeyler koymalıyız. Yenilik yapmalıyız. Hece bizim mirasımız. Böyle çağdaş olunur. Çağlarla çağdaş olunmalı. Şiir nasıl ifade edilmeli, düşünmek lazım. 4. ve 5. yy.da aruzu bulmuşuz. Bakın Alper Tunga'ya ... Araplarla 11.yy.da münasebetlerimiz başlar. Denir ki aruzu araplardan aldık. Hayır efendim. "Alper Tunga öldü mü, Issız acun kaldı mı." Kalıbı nasıl bunun kalıbı? Aruz . Müstafilün failün. Türk şiiri kökenli bir şiir. Kültür binlerce yılda birikir. Nesir ve şiirde üç malzeme var. Şiirde bir dil, iki duygu, üç düşünce yani fikir. Şiirde düşünce yemeğin tuzu biberi kadardır. İnsan hayn sıfatını taşımalı. Kur'an da var. Akıl sahibi olmalı insan. Cenabı Allah yüksek duyguları yalnızca insana vermiştir.

Şiir maddi değil, manevidir. Ruhsal duruma göre değişir. İnsan zamanla nasıl olgunlaşıyorsa şiirde olgunlaşır. Şiir şiirliğini bulur. Şiir üzerindeki zamanla yapılan ufak tefek değişiklikleri hoş görmek lazım. Bunu Necip Fazıl şiirlerinde, Yahya Kemal gazellerinde yaptı. Ben de yapıyorum. Yani benim şiirlerim de olgunlaşıyor. " diyordu şair.

Bekir Sıtkı hoca Türk şiirinde farklı bir yerde olduğunu belirtiyor. Benim şiirlerim hem meyhanede hem de camide söylenmekte. Yani her kesimce kabul görmekte. İhlas Kasidesi dini merasimlerde, mevlütlerde okunurken, Hancı şiiri birçok okul gecesinde öğrenciler tarafından seslendirilmekte. Nerdeyse okul gecelerinin olmaz sa olmazı durumunda. Şair bu hakedişi ayaklarının güçlü olmasına bağlamakta. Tabii şiirde konu da çok önemli. Ortak noktayı bulmak önemli. Hoca buna “bizim olan” diyor. Bekir Sıtkı Erdoğan şiirlerinde ayak, konu ve anlatıma, dörtlüklerde durak ve kafiyeye büyük önem vermiş, Türkçeyi en iyi şekilde kullanmıştır. Belki de şiirlerini ölümsüz yapan Türkçeyi düzgün kullanması, şiiri tereyağından kıl çeker gibi çekip çıkarmasıdır.

“-Benim şiirlerime baktığınızda halkın her kesimine inen şiirler yazmışım, gazel konusunda hem meyhanede hem de camide okunan, genç-yaşlı çeşitli toplum kesimlerinin okuduğu şiirleri dile getirmişim. Koşmalarımda ayakların güçlü olması için çok emek veririm, bunun için şiirlerimin bütün halk kesimleri tarafından beğeni kazandığına inanıyorum. Halkımız bizim olanı bize benzeyeni seviyor. Şiirin sanat için sanat kuralıyla ele alınması, onu güzele götüreceği için topluma malolacaktır. Toplumcu şiir olacaktır. Şiirin en büyük faydası şiir olmasıdır. Şiirde veya sanatta siyaset, ideoloji gelip geçici şeyler. Zamanla değişir. İnsan elli sene önceki gibi düşünmüyor. Felsefe olmalı şiirde, derinlik olmalı. Tasavvuf olmalı. Şiirdeki duygu değişmez, ideoloji değişir. Siyaset içeren şiir uzun ömürlü olmaz. Bugün siyasi düşünce güzel gibi gelebilir ama zamanla değişebilir.

Bekir Sıtkı Erdoğan hem hece vezni ile yazdığı şiirlerde, hem aruzla yazdığı şiirlerde başarıyı yakalamış bir şair. Son yıllarda ağırlık verdiği rubai çeşitleri de öyle. Sizin rubailerinizde yirmi dört türden bahsedilir diye sorduğumuzda hoca şu şekilde bir açıklamada bulunur:

“-Rubailer dört mısradan olur. Normal şiir 11’lidir mesela. Rubaide on hece bulunur. Rubai ahre kalıpları ile yazılır. Ahre ne demek. Tahrip kelimesinden gelir. Tahrip etmektir. Yarım ses oynar. Bu güne kadar rubai yazarlar 4 veya 5 kalıbı kullandılar. Mesela Yahya Kemal bir-iki kalıbını kullanmış. Ben rubainin 24 kalıbını da kullandım.”

Aruz, hece ve serbest vezinle şiirler yazan Erdoğan'ın şiirlerinden bazıları bestelenirken, rubai türündeki şiirleri birçok dergide yayımlandı. Türk edebiyatına, Türk şiirine güzel eserler bırakarak aramızdan ayrılan B.Sıtkı Erdoğan hocamızı rahmet ve minnetle anıyoruz.

SÖYLEŞİ

Son Ansiklopedist İhsan Işık'la Üç Yeni Ansiklopedisi Üzerine

AKPINAR DERGİSİ

Son yıllarda ansiklopedileriyle gündeme gelen İhsan Işık, bu yıl ömrünün 62. yaşında olan bir araştırmacı-yazarımız. 70'li yıllarda şiirleriyle, 80'li yıllarda düşünce ve araştırma kitaplarıyla tanınıyordu. 90'lı yıllardan itibaren ortaya çıkan ansiklopediciliği o yönlerini unutturdu. Son otuz yıl içinde 33 cilt ansiklopedi yazdı. 11 ciltlik Türkiye Edebiyatçılar ve Kültür Adamları Ansiklopedisi'nin ardından, bu yıl üç ansiklopediyle çıktı okur karşısına: 6 ciltlik "Türkiye Ünlüleri Ansiklopedisi", bu ansiklopedinin 3 ciltte çevirisi: "Encyclopedia of Turkey's Famous People" ve 5 ciltlik "Diyarbakır Ansiklopedisi".

Yaptığı çalışmalar, günümüz pragmatist algılarına göre delice, gereksiz, boş uğraşı, baş ağrısı; zira teknoloji çağındayız, internet var, bilgi bize tek tuş uzaklıkta. Bu yaygın yanlış kanı yüzünden Türkiye'de yıllardır artık ansiklopedi yayımlanmıyor. Sahi, bir zamanlar öğrencisi olan bütün evlerin başucu kaynakları olarak kitaplıkları süsleyen ansiklopediler artık en gereksiz kitaplar arasında sayılmıyor mu?

Ama o böyle düşünmüyor. Hepimizin bildiği ama pek inanmak istemediği bir gerçeği hatırlatarak, internetin aslında ciddi bir başvuru kaynağı olamayacağını dile getiriyor. İnatla topladığı biyografileri ansiklopedilerde topluyor ve işin maddi zorluğuyla göğüs göğüse çarpışarak -zaman zaman kan revan içinde kalsa da- yayımlamayı sürdürüyor. 30 yıldır bu yaptıklarıyla ulusal kültürü bir tür hafıza kaybından (amnezi) koruma işini, bir aydın sorumluluğunu üstlenmiş diyebiliriz.. Üstelik ne kitapçıların, ne sivil toplum örgülerinin ne de Kültür Bakanlığının suspusluğunu umursayarak...

Gerçekten de öyle; İhsan Işık'ın 2006'da 10 cilt halinde yayımladığı ve 2009'da 11. cildini eklediği dev çalışması "Türkiye Edebiyatçılar ve Kültür Adamları Ansiklopedisi"nde tarih boyunca Türkçe eser vermiş tüm yazarlar hakkında bilgiler toplanmış. Kılı kırk yaran çabalarla yazdığı ve kaynaklarıyla güvenilir kıldığı biyografilere, başka yazarların o yazar hakkındaki değerlendirmelerini de ekleyerek,

yazarlarımızın edebiyat ya da bilim dünyasındaki yerine ışık tutmuş. Eserlerinden metin örneklerini de ekleyerek dil ve üslup özelliğini görünür kılmış. Ulusal hafızanın biyografi deposu, Türkiye'nin kültürel bir beyin envanteri.

Bu yıl çıkardığı 6 ciltlik "Türkiye'nin Ünlüleri Ansiklopedisi", çalاکalem bir medyatik ünlüler albümü değil. Popüler değil, ciddi bir çalışma. Binlerce isimden oluşan listelerini çok sayıda üniversiteden bilim adamlarına, ayrıca serbest araştırmacı yazarlara ulaştırmış, onlara bir tür anketle danışarak belirlemiş tarih boyunca her alanda yetişmiş en ünlü isimlerimizi. Yılların emeği bir çalışmayla ortaya çıkan bu ansiklopedide her alanda tarih boyunca yetiştirdiğimiz dünya çapında, en azından bölge ve ülke çapındaki önemli başarılarıyla tanınmış en ünlü kişiler hakkındaki bilgileri 6 ciltte toplamış:

- 1- Ünlü Devlet Adamları,
- 2- Ünlü Bilim Adamları,
- 3- Ünlü Fikir ve Kültür Adamları,
- 4- Ünlü Edebiyatçılar,
- 5- Ünlü Sanatçılar,
- 6- Ünlü Kadınlar.

İhsan Işık, Popüler isimlere, medya - magazin yıldızlarına itibar etmemiş ansiklopedilerinde. Bu sahici ünlüler ansiklopedisinde örneğin medya yıldızlarından Beyaz, Okan Bayülgen, Bülent Ersoy, Hülya Avşar, Acun vd. yok. Ekranlarda salya köpük vatan kurtaran namli siyasetçiler de yok. 'Popüler' isimlere hiç yer ayırmamış, çoğu eski ve unutulmaya yüz tutmuş isimleri tarihin sayfaları arasından bulup çıkarmış. Seçilen ünlülerin arasında ise siyasi tercihleri, inançları vs. yüzünden kimse dışlanmamış, nesnellik ölçütü özenle korunmuş.

Bu ansiklopedinin 3 ciltlik İngilizce versiyonu da Türkçesiyle eş zamanlı olarak çıktı: Encyclopedia of Turkey's Famous People. Bu ansiklopedi, yönünü dünyaya çevirmiş bir ufku ifade. Yazarlarımızı, bilginlerimizi, düşünürlerimizi, gerçek sanatçılarımızı ve alanlarında en başarılı kadınları bütün dünyaya tanıtıyor. Bu ansiklopedinin yurtdışında pek çok üniversite kitaplığına ve Türkiye Büyükelçiliklerine ulaşmış olması ayrıca sevindirici.

Aynı haftalarda tamamlayıp yayımladığı 5 ciltlik "Diyarbakır Ansiklopedisi"nde teknik bir değişiklik uygulamış İhsan Işık. Şimdiye kadar çıkardığı tüm ansiklopedilerdeki maddeleri tek başına yazdığı halde, bu ansiklopedinin bazı maddeleri için 11 üniversiteden 100 civarında bilim adamından oluşan bir Yayın

Kurulu oluşturmuş. Diyarbakır tarihi, mimari eserlerin özelliklerini anlatmayı uzman kalemlere bırakmış. Elbette bu maddelerin de birçoğunun rötuşları, özetlemeleri, eklemeleri, yeniden yazımlarıyla üstlendiği ciddi bir editörlük emeği ile.

"İstanbul Ansiklopedisi"nin dışında Anadolu'da tamamlanıp yayımlanan ilk şehir ansiklopedisi olma özelliğini de taşıyan Diyarbakır Ansiklopedisi'nin, yaşanan 'çözüm süreci' dönemine rastlaması da ayrı bir önem taşıyor. İhsan Işık, Diyarbakır'ın tapusu hükmünde çıkardığı bu ansiklopedisiyle Diyarbakır'ın şehir kimliğini yerine oturtturarak, son yıllardaki siyaset bezirganlarının bir 'Sanal Diyarbakır' oluşturma çabalarının bilimsel ve tarihsel bir temele oturmadığını da kanıtlamış oluyor. Diyarbakır Ansiklopedisi'nde bu şehrimizin yazılı tarih öncesinden günümüze kadar tüm dönemlerini, kültür zenginliklerini tüm çeşitleriyle anlatırken, Müslümanlar tarafından fethiyle başlayan yeni kültür ve uygarlık dönemlerinin -Abbasi, Emevi, Eyyubi, Artuklu, Selçuklu, Safevi, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemi- tarihi eserlerini ve şehrin bu dönemlerinde yetiştirdiği sıra dışı edebiyat, sanat ve bilim insanlarının tümünü gözler önüne sererek 'İşte Diyarbakır bu!' diyor.

Son yüz yılda, şimdi hepsi rahmetli olmuş İbnü'lemin Mahmud Kemal İnal, Ali Emiri Efendi, Ali Mücellidoğlu, M. Behçet Yazar ve Mehmed Süreyya, son dönem İsmail Özmel gibi isimlerin üstlendiği 'tercüme-i hâl yazarlığı geleneği'ni inatla ve sabırla sürdürmeye çalıştığını söyleyen Işık, biyografisinde kendisini ansiklopedist diye ifade ediyor. Ansiklopedistler, Fransa'da aydınlanma yıllarında, 1731-1777 yılları arasında Encyclopedie'yi çıkaran aydınları vurguluyor. Işık da editörlüğünü yaptıkları ve katkıda buldukları hariç, çıkardığı 33 cilt ansiklopedi ile bunu hak ediyor. Bu açıdan bakınca kendisine 'son ansiklopedist' demek mümkün. Işık, yayımladığı son ansiklopedi olan Diyarbakır Ansiklopedisi ile bu konudaki çalışmalarına son noktayı koydu. Artık, ülkemiz yazarlarının sicil defteri özelliğindeki Türkiye Edebiyatçılar ve Kültür Adamları Ansiklopedisi'ne 3 yılda bir ek ciltlerle 1000'er yazar eklemek dışında ansiklopedi çalışması yapmayacak. Bu arada haber verelim, Türkiye Edebiyatçılar ve Kültür Adamları Ansiklopedisi'nin 2. ek cildi, yani 12. cildi Ekim 2014'te yayımlanacak, 1000 yeni yazarımız hakkındaki bilgiler böylece edebiyat tarihine geçecek.

Bu kısa ön bilgilerden sonra İhsan Işık'la yaptığımız uzun söyleşinin bir bölümünü aktararak yazımızı sonlandırmak istiyorum.

AKPINAR DERGİSİ- Ansiklopedi'nin artık göz ardı edildiği, internete yenik düştüğü varsayılan bir dönemde inatla süren ısrarlı ansiklopedi

çalışmalarınızı neye yorabiliriz?

İHSAN IŞIK - Sadece ülkemizde değil, tüm dünyada yaygın bir yanlış var internet konusunda. Sanal bilgi iletişim ağının her konuda yeterli bir başvuru kaynağı haline geldiği, her türlü bilgiyi başka yerlerde aramadan, kolayca burada bulabileceğimiz.. dolayısıyla ansiklopedilere, hatta kitaplara gerek kalmadığı algısı, büyük ve tehlikeli bir yanılgıdır bence. Ne yazık ki bu hurafenin doğruluğuna inananlar oldukça fazladır.

Şöyle söyleyeyim; eğer yeryüzünde yaşayan şu kadar milyar insanın internete girme şansı ve bilgisi olsaydı, daha da önemlisi; tarih boyunca üretilmiş bütün bilgiler ve verilerin internete yüklenmesi başarılımış olsaydı.. belki internete bu kadar güvenip ve onu yeterli bir başvuru kaynak saymak mümkün olabilirdi. Akla ziyan bir varsayım.

Ancak, çıplak gerçek aslında şudur;

Dünyada ve ülkemizdeki yüz binlerce kütüphane ve arşivdeki yüz milyonlarca kitap, belge ve ansiklopedi internete yüklü olmadığına göre, internet şu an için (ve dahi en hayal ufkumuzdaki en uzak gelecekte) aslında cılız bir kaynaktan ibarettir. Bu çıplak gerçek yüzünden; dünyamızın 21. yüzyıldaki milyonlarca yıllık bilgi birikimi karşısında internete yüklü bilgilerin bugünkü haline olmayacak önemi vermek doğru olmaz.

Üstelik internet, şu an, yalanlarla gerçeklerin, yanlışlarla doğruların iç içe bulunduğu, denetimsiz, disiplinsiz, bugün okuduğunuzu yarın bulamayacağınız ecisş bücüş bilgiler çöplüğü, enformasyonla dezenformasyonun birlikte satıldığı üçkâğıtçılar panayırırır, en azından şimdilik...

Sorunuzun özelinde istenilen yanıt gelince..

Yukarda arz ettiğim yaygın yanlış yüzünden, Türkiye'de on yıllardır artık ansiklopedi yayımlanmıyor. Yaklaşık otuz yüzyıldır bu delice özveriyi gösteren tek ansiklopedist yayıncısı olarak, bu işin yararına inandığım için inatla çalışmasını sürdürmeye devam ediyorum. Bence ansiklopediler yayımlanmalı, basılı hali ve internet üzerinden paylaşımı sağlanmalı.

AKPINAR DERGİSİ- "Türkiye Ünlüleri Ansiklopedisi"ni hazırlamanızda hangi ihtiyaçtan yola çıktınız? Dünya çapında sayılabilecek ünlülerimiz var mı?

İHSAN IŞIK- Bu ansiklopedinin çok önemsedğim bir hazırlanış nedeni var. Yoksa 60 yaşını idrak ettikten sonra, daha sınırlı konularda birkaç edebiyat, düşünce ve araştırma eseri üzerine çalışmayı tercih edecektim. Ben, aydınlarımızın bilinçaltına

yerleşmiş ve gençlerimizde bir iman haline gelmiş bir hurafenin yıkılmasının büyük önem taşıdığına inanıyorum. Batı emperyalizmi, bir taraftan Ortadoğu-İslam coğrafyasına yeni bir askeri-siyasi-kültürel-ekonomik "nizam" (BOP) verirken, bir yandan da bu coğrafyada yaşayanların bilinçaltına şu psikolojik propagandayı bilinçli, ustaca ve ısrarla yerleştirmeyi sürdürüyor: 'Sizden adam çıkmaz, ne varsa batı dünyasında var. Bütün bilim ve düşün adamları Batı coğrafyasından çıkmıştır. Siz dünyanın taşrasında yaşayan ilkel yaratıksınız. Biz üretiriz siz tüketirsiniz..' Bu lokmayı yemişiz maalesef. Köşe yazarlarımız bu doğrultuda yazmaya devam ediyor. Geçenlerde bir Bakan'ımız dahi talihsizce seslendirdi, "Bizden bilim adamı çıkmaz" dedi.

AKPINAR DERGİSİ- Bizden bilim adamı çıkar dediğinize göre, birkaç kaynak yayın verir misiniz?

İHSAN IŞIK- Kaç adam çıkardığımız değil, bütün bilimlerin öncülerinin bizim coğrafyamızda yetiştiği dahi kanıtlanmıştır. Ama gözünü kapayanlar kendisine gece yapabiliyor. Bu konuda yayınlar var, okuyan yok. En kolayı, bilinçaltına yerleşmiş bir psikolojik propagandayı papağan gibi tekrarlamak. En çarpıcı kanıt, Prof. Dr. Fuat Sezgin'in Frankfurt'ta Goethe Enstitüsü bünyesinde kurduğu müze kütüphanedir ki (<http://www.igaiw.de>: Institut für Geschichte der Arabisch-Islamischen Wissenschaften), burada -çoğu Türkiye'nin kültürel hinterlandında yetişmiş- bütün İslam mucitlerinin buluşları maketleriyle sergilendiği gibi, bu bilgileri veren görkemli kitaplıkta isteyen bütün bilgileri bulabiliyoruz. Bu doğrultuda İstanbul'da Gülhane Parkı'nda da bir müze açılmıştır. Geniş bilgi için bkz. <http://www.ibttm.org>: İstanbul İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi. Benim çıkardığım Türkiye Ünlüleri Ansiklopedisi'nin "**Ünlü Bilim Adamları**" cildinde bu bilgilerin özeti yer almaktadır. Diğer ciltlerde ise diğer alanlardaki ünlülerimiz tanıtılmıştır. İşte ispatı, okuyan görür ve anlar. Ayrıntılara bu sayfalar yetmez.

AKPINAR DERGİSİ- Son soru, şimdi tezgâhta ne var?

İHSAN IŞIK-Artık ansiklopedi yok diyeceğim ama, Türkiye Edebiyatçılar ve Kültür Adamları Ansiklopedisi'nin 2. ek cildi (12. cilt) var, Mayıs 1914'te çıkacak. İçinde 1000 civarında yeni biyografi ile eski maddelere ek yeni bilgiler yer alacak. Bunun dışında ismini henüz koyamadığım bir deneme kitabı, gözden geçirilmiş yeni basımlar, Yedi Ülkeden Gezi Notları, Röportajlar-Portreler ile birkaç yeni kitap olacak 2014 içinde.

İSA KAYACAN'I KAYBETTİK

(15.10.2014)

ÖLÜM HABERİNİ İLESAM
(TÜRKİYE İLİM ve EDEBİYAT ESERİ SAHİPLERİ MESLEK BİRLİĞİ)
ŞÖYLE DUYURDU:

İLESAM'ın Haysiyet Kurulu Başkanı, şair-yazar ve gazeteci İsa KAYACAN hayatını kaybetti. Değerli Üyemize Cenab-ı Allah'tan rahmet, kederli ailesine sabır ve başsağlığı diliyoruz.

Merhumun cenaze namazı 16 Ekim 2014 Perşembe günü öğle namazını müteakip Ankara/ Karşıyaka Camiinde kılındı ve sonrasında Karşıyaka Mezarlığında toprağa verildi.

Başımız sağolsun.

İsa KAYACAN Kimdir?

1943 yılında Burdur'un Tefenni ilçesi Ece köyünde doğdu. İlkokulu köyünde, ortaokulu Tefenni'de okudu. Liseyi Ankara'da bitirdi. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Halkla İlişkiler Bölümü'nden mezun oldu. İlk şiiri Nisan 1956'da, ilk yazısı 24 Ocak 1961 tarihinde yayımlandı. Tercüman, Zafer, Son Havadis, Adalet, Tasvir, Yenigün, Hür Anadolu, Yeni Tanin, Gündem, Bugün, Ortadoğu, Hergün, Başkent, Ankara Ticaret gazeteleri başta olmak üzere değişik gazetelerde çalıştı. Bugün kapanmış olan Anadolu Gazeteleri dahil 3 bin 150'nin üzerinde gazete ve dergide 35 bin 470 dolayında makalesi yayımlandı. 34340 kitap, dergi ve gazete tanıtımı yaptı. Pek çok gazetenin yazı kadrosunda yer aldı. Burdur Gazetesi'nin Ankara Temsilciliği'ni yaptı. İsa Kayacan imzası dışında, Mehmet İsa, Ç. Ese Moraloğlu, İshak Tefennili, Mehmet İsa Kayaoğulları, Can Kaya, Çiloğlu ve Kaya Burdurlugil imzalarıyla da yazılar yazdı. Hakkında, Hürriyet ve Son Havadis gazetelerinde pek çok haber ve yorum yer aldı.

Gazetelerdeki başyazılarıyla dikkat çeken Kayacan, 100'üncü kitabı olan "Orta Asya Türk Cumhuriyetleri"yle "Dalya" dedi. Şiir, hikaye, deneme, roman, radyo oyunu, film senaryosu, röportaj, masal, folklor, inceleme, kooperatifçilik ve antoloji konularında olmak üzere 5'i kamu kuruluşlarının yayınları arasında çıkan 116 ayrı kitapla, aylık Ece adlı sanat dergisini 28 sayı yayımladı. Ece Haber Ajansı'nın deneme

yayınlarını gerçekleştirdi. "İsa Kayacan Yazı Ofisi"ni kurup faaliyetini sürdürdü. Pek çok kitabının genişletilmiş 2. baskısı yapıldı. Kitaplarının bazıları Milli Eğitim Bakanlığı'nın Tebliğler Dergisi'nde, okullarda öğretmen ve öğrencilere tavsiye edildi. Görevli ve davetli olarak F. Almanya, Belçika, Hollanda, İtalya, Fransa'ya gitti. Ayrıca Somali'ye gazetecilerle birlikte giderek incelemelerde bulundu ve tespitlerini "Somali'de Gördüklerim" adıyla kitaplaştırdı.

İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğü'nde basından sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı olarak çalıştı. Başbakanlık, Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü'nde Anadolu Basını Şefi ve bu Genel Müdürlükçe yayınlanan Anadolu'nun Sesi ve Türk Haber Ankara gazetelerinde Haber Müdürü ve Genel Yayın Yönetmeni olarak görev yaptı. Ayrıca, Ankara'da aylık yayınlanan haber ve yorum dergisi Türkay'ın Genel Yayın Yönetmenliğini yürüttü. TRT'de Program-Belgesel ve Genel Müdür Danışmanlığı yaptı. TRT-Türkiye'nin Sesi Radyosu'nda 15 günde bir yayınlanan Cumartesi'den Cumartesi'ye adlı programın Sayfa Sayfa Anadolu Basını Köşesini hazırlayıp sundu. Bazı araştırma ve yazıları TRT'de yabancı dillerde yayınlandı. Anadolu'daki gazete, radyo ve televizyonlarda İsa Kayacan konulu açık oturumlar düzenlendi. Orman Bakanlığı'nda Basın Danışmanlığı, Şube Müdürlüğü, Bakanlık Müşavirliği yaptı. Devlet bakanlıklarında 11 ayrı bakanın Basın Danışmanlığı'nı yaptı. 6 ciltlik İçimizden Biri Baki Ataç, 5 ciltlik Çukurova'dan Halit Dağlı, 5 ciltlik Gaziantep'ten Mehmet Batallı'yı yayımladı. Çeşitli kuruluşlardan 41 plaket, 66 onur, şeref, teşekkür ve takdir belgesi ile birlikte "Basında 25 Yılın Şeref Ödülü", 3 kez "MPM Verimliliğe Katkı Ödülü"yle "Türk Folkloruna Hizmet Ödülü" aldı. Bakanlıklararası En Çalışkan ve Başarılı Basın Danışmanı, Anadolu Basını'nın Fahri Hemşehrisi ve 4 kez Yılın Yazarı seçildi. İçişleri Bakanlığı'yla Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekanlığı'nın, Valiliklerin Basın ve Halkla İlişkiler Müdürleri için ortaklaşa düzenledikleri seminerlerde ve değişik kuruluşlarda Gazetecilik, Anadolu Basını, Habercilik, Basın ve Halkla İlişkilerle ilgili konferans ve dersler verdi.

Cumhuriyetimiz'in 75. Yılı çerçevesinde, Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü Koordinatörlüğü'nde gerçekleştirilen Cumhuriyet Dönemi Basın Tarihinin anlatıldığı "Kalemin Gücü" adlı belgeselin danışmanlığını yaptı. Yayın yoluyla hizmetleri nedeniyle Burdur-Merkez'de, Belediye Meclisi'nin 08.06.2000 tarih ve 2000/31 sayılı kararıyla, Fevzi Çakmak Mahallesi'ndeki bir caddeye İsa Kayacan Caddesi, Tefenni Meclisi'nin 06.06.2000 tarih ve 16 sayılı kararıyla da Pazar Mahallesi'ndeki Atatürk Caddesi'ne bağlı olan yola İsa Kayacan Sokağı adı verildi. Azerbaycan Vektor Uluslararası Bilim Merkezi ve Bakü Asya Üniversitesi tarafından "Fahri Doktora" ünvanı verildi. Sürekli Basın Kartı Sahibi, merkezi Ankara'da bulunan Gazeteciler Cemiyeti, Parlamento Muhabirleri Derneği, Türk Kooperatifçilik Kurumu ile pek çok kuruluşun üyesi, Başbakanlık, Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri olan İsa Kayacan, evli ve üç çocuk babasıdır.

AKPINAR DERGİSİ 2014 YILI DİZİNİ

- A. Vahap Akbaş, **Aşk ve Hayat**, 9 (49), Ocak-Şubat 2014, s. 6
- Akpınar Dergisi. Söyleşi. Son Ansiklopedist İhsan Işık'la üç yeni ansiklopedisi üzerine.9 (54)
Kasım - Aralık 2014 s, 43-47
- Abdulkadir Güler, **Vefatının 27. Yılında Mehmet Kaplan'ı Anmak**, 9 (49), Ocak-Şubat 2014, s. 41-48
- Abdullah Satoğlu, **Edebiyat Dünyamızdan Kayan Yıldız Bekir Sıtkı Erdoğan**. 9(54)
Kasım-Aralık 2014, Sayfa:10-16
- Ahmet Vehbi Ecer, **Denemeyi Deneme mi?**, 9 (51), Mayıs-Haziran 2014, s. 43
- Ahmet Vehbi Ecer, **Gazi Mustafa Kemal Paşa'ya Hürmet Dini ve Milli Duyarlılık Ölçüsüdür**, 9 (50), Mart- Nisan 2014, s. 34-35
- Ahmet Vehbi Ecer, **Prof. Dr. Mehmet Kaplan'a Göre Destanların Faydaları**, 9 (49), Ocak-Şubat 2014, s. 20-25
- Ali İhsan Kolcu, **Hilmi Yavuz ya da Bir Fahri Profesörün Olağanüstü Çeviriyazı Perişanlığı**, 9 (51), Mayıs-Haziran 2014, s. 15-26
- Ali İhsan Kolcu, **Bekir Sıtkı Erdoğan: İki Irmak Kavşağında Yeni Bir Şiir Dilene Doğru:Yosma**.9(54) Kasım-Aralık 2014 Sayfa: 17-19
- Ali Rıza Kaşıkçı, **Vuslat Mektubu**, 9 (50), Mart- Nisan 2014, s. 14
- Bekir Oğuzbaşaran, **Türkoloji Gazeli**, 9 (53), Eylül-Ekim 2014, s. 24
- Bekir Sıtkı Erdoğan, **Kışlada Bahar**, 9 (53), Eylül-Ekim 2014, s. 25
- Cevat Akkanat, **Işıktan**, 9 (49), Ocak-Şubat 2014, s. 5
- Döndü Çetiner, **Babama**, 9 (49), Ocak-Şubat 2014, s. 10
- Elif Merve Şahin, **İz**, 9 (50), Mart- Nisan 2014, s. 18
- Elif Merve Şahin, **Özlemişim**, 9 (49), Ocak-Şubat 2014, s. 9
- Erdal Noyan, **Elden Ne Gelir Ölüme**, 9 (51), Mayıs-Haziran 2014, s. 35
- Erdal Noyan, **Gül Olacaksın**, 9 (50), Mart- Nisan 2014, s. 10
- Fatma Zehra, **Mevsimlerdir Bizi Aldatan 1**, 9 (53), Eylül-Ekim 2014, s. 31-32
- Hızır İrfan Önder, **Hazan Vakti**, 9 (50), Mart- Nisan 2014, s. 11
- Hikmet Elitaş, **Bekir Sıtkı Erdoğan ve Şiir Konusundaki Düşünceleri** 9 (54) Kasım - Aralık 2014, s, 41-42

- İlkay Coşkun, **Cemre**, 9 (50), Mart- Nisan 2014, s. 17
- İnci Enginün, **Mehmet Kaplan**, 9 (49), Ocak-Şubat 2014, s. 13-15
- İsa Kayacan, **50. Sanat ve Edebiyat Yılıyla Çınarlaştan Abdülkadir Güler**, 9 (50), Mart-Nisan 2014, s. 41
- İsa Kayacan, **Prof. Dr. Nurullah Çetin'den: İstiklal Marşımızı Anlamak**, 9 (50), Mart-Nisan 2014, s. 40
- İsa Yar, **İç Ses**, 9 (52), Temmuz-Ağustos 2014, s. 27
- İsmail Adil Şahin, **Bir Kış Gecesi**, 9 (49), Ocak-Şubat 2014, s. 8
- İsmail Özmel, **“Nesillerin Ruhu” Üzerine**, 9 (49), Ocak-Şubat 2014, s. 16-19.
- İsmail Özmel, **9 Haziran Senfonisi**, 9 (51), Mayıs-Haziran 2014, s. 34
- İsmail Özmel, **Ahmet Hamdi Tanpınar'a Takdimimdir**, 9 (51), Mayıs-Haziran 2014, s.11-14
- İsmail Özmel, **Güzelim Şarkılar-Musiki Meclisi**, 9 (50), Mart- Nisan 2014, s. 9
- İsmail Özmel, **Halı Dokuyan Güzel**, 9 (49), Ocak-Şubat 2014, s. 3
- İsmail Özmel, **Sis**, 9 (52), Temmuz-Ağustos 2014, s. 24
- İsmail Özmel, **Şiir Sanatı Üzerine Düşünceler I**, 9 (53), Eylül-Ekim 2014, s. 9-23
- İsmail Özmel, **Vefalı Bir Dost Nezih Bir İnsan Dr. Müjgan Cunbur**, 9 (52), Temmuz-Ağustos 2014, s. 28-30
- İsmail Özmel, **Edebiyat Dünyamızdan Bir Büyük Yıldız Kaydı Bekir Sıtkı Erdoğanı Kaybettik**.9 (54) Kasım-Aralık 2014, Sayfa:3-9
- İsmail Özmel, **Yaratıcı Kültür**, 9 (50), Mart- Nisan 2014, s. 20-21
- İsmail Özmel-Murat Soyak, **Prof. Dr. Ali İhsan Kolcu İle Söyleşi**, 9 (52), Temmuz-Ağustos 2014, s. 3-22
- Karacaoğlan, **Koşma**, 9 (50), Mart- Nisan 2014, s. 8
- Kibar Ayaydın, **Bir Hülya Adamının Romanı: Ahmet Hamdi Tanpınar**, 9 (51), Mayıs-Haziran 2014, s. 27-33
- Kibar Ayaydın, **Büyük Doğu Marşının Tahlili**, 9 (53), Eylül-Ekim 2014, s. 37-44
- Kibar Ayaydın, **Mehmet Kaplan'ın Şiir Tahlil ve İnceleme Metotları**, 9 (49), Ocak-Şubat 2014, s. 26-36
- Kibar Ayaydın, **Rüyadan Hakikate Uzanan Mazi Yolculuğu: Yollar ve İzler Romanı Üzerine II**, 9 (50), Mart- Nisan 2014, s.27-33
- Kibar Ayaydın. **“Söz”ün “Tevhid”le Taçlanması**.9,(54), Kasım-Aralık 2014,s:25-36
- M. Nihat Malkoç, **Çanakkale Ölümüne Şahlanıştır**, 9 (50), Mart- Nisan 2014, s. 22-23

- Mahir Adıbeş, **Soma'ya Ağıt**, 9 (52), Temmuz-Ağustos 2014, s. 25
- Mehmet Baş, **Belki Bir Af Çıkar Suçlarıma**, 9 (53), Eylül-Ekim 2014, s. 26
- Mehmet Baş, **Bozkır Bakışlı Gözlerinde**, 9 (50), Mart-Nisan 2014, s. 13
- Mehmet Baş, **Niğde**, 9 (51), Mayıs-Haziran 2014, s. 37
- Mehmet Baş, **Rüzgâra Tutulmuş Hayalin**, 9 (52), Temmuz-Ağustos 2014, s. 26
- Mehmet Kaplan, **Mukaddes Uçurum**, 9 (49), Ocak-Şubat 2014, s. 11-12
- Muhsin İlyas Subaşı, **Kadir Kahraman'ın Şiiri**, 9 (51), Mayıs-Haziran 2014, s. 39-42
- Murat Soyak, **Ah İstanbul**, 9 (51), Mayıs-Haziran 2014, s. 36
- Murat Soyak, **Balkondaki Adam Hakkında**, 9 (53), Eylül-Ekim 2014, s. 34-36
- Murat Soyak, **Geçmiş Zaman Gülleri**, 9 (49), Ocak-Şubat 2014, s. 37-40
- Murat Soyak, **Günlerin Getirdiği**, 9 (50), Mart-Nisan 2014, s. 36-38
- Murat Soyak, **Prof. Dr. Nazım Hikmet Polat İle Söyleşi**, 9 (51), Mayıs-Haziran 2014, s. 3-10
- Murat Soyak, **Şair Mehmet Emin Arısoy'un Bir Şiiri: Niğde'ye Dönüş**, 9 (52), Temmuz-Ağustos 2014, s. 36-38
- Murat Soyak, **Şair Bekir Sıtkı Erdoğan'a Dair**, 9 (54) Kasım - Aralık 2014 s, 22-23
- Mustafa Özçelik, **Şiir Hayatımızın Neresinde Duruyor**, 9 (52), Temmuz-Ağustos 2014, s. 31-33
- Nicat Heşimzede, **Payız Gecesi**, 9 (50), Mart-Nisan 2014, s. 19
- Nizamettin Yıldız, **Aşkın, Özlemin ve Hüznün Şiiri: Tabirsiz Rüyalarda**, 9 (52), Temmuz-Ağustos 2014, s. 34-35
- Nur Özmel Akın, **Mehmet Nuri Yardım: "Babıali Bir Gönül Yolculuğudur"**, 9 (53), Eylül-Ekim 2014, s. 3-8
- Nur Özmel Akın, **Prof. Dr. Orhan Okay ile Ahmet Hamdi Tanpınar Üzerine Mülakat**, 9 (50), Mart-Nisan 2014, s. 3-7
- Nurkal Kumsuz, **Edebi Esere İlgisizlik**, 9 (53), Eylül-Ekim 2014, s. 28-30
- Osman Aytekin, **Öykü: Dalgalar Arasında**, 9 (52), Temmuz-Ağustos 2014, s. 39-44
- Ömer Aydoğan, **Çanakkale'deki Milli Ruh**, 9 (50), Mart-Nisan 2014, s. 24-25
- S. Burhanettin Akbaş, **Saçların**, 9 (49), Ocak-Şubat 2014, s. 7
- Sabahat Varol İnel. **Türk Şiirinin Başı Sağ olsun**, 9 (54) Kasım - Aralık 2014. Sayfa:20-21
- Salim Gülbağçe, **Çanakkale'de**, 9 (50), Mart-Nisan 2014, s. 12
- Serpil Kaya, **Güz Sancısı**, 9 (50), Mart-Nisan 2014, s. 16
- Süleyman Bektaş, **Çağrışım**, 9 (50), Mart-Nisan 2014, s. 15
- Süleyman Koloğlu, **Niğde Bağları**, 9 (50), Mart-Nisan 2014, s. 26
- Şeref Yılmaz, **Bekir Sıtkı Erdoğan ile Geçmiş Zaman Olurki**, 9(54) Kasım-Aralık s, 37-40
- Tuğba Özenç, **Vatan Biziz Biz Vatan**, 9 (51), Mayıs-Haziran 2014, s. 38
- Yahya Akengin, **Eylül Kuşatması**, 9 (49), Ocak-Şubat 2014, s. 4
- Yalçın Sevim, **Bir Adın Olmalı**, 9 (53), Eylül-Ekim 2014, s. 33
- Yüksel Satoğlu Gemalmaz, **İlim'e Mektup**, 9 (53), Eylül-Ekim 2014, s. 27

Tuğrul

*14, 18, 22 Ayar Bir Eşi Olmayan
Özel Tasarım Alyanslar
Kendi İmalatımız Olup,
TS 7000 Sertifikalı, Garanti Belgeli
ve Tuğrul Patentlidir.*

*Alyanslarımızda Swarovski
Taş Kullanılmaktadır.*

Merkez: İstasyon Cad. 13/F Niğde Tel: 0388 233 87 00
Çiftlik Şube: Çarşı Mah. Niğde Cad. No:9 Çiftlik Niğde Tel: 0388 411 28 55
www.tugrulkuyumculuk.com - bilgi@tugrulkuyumculuk.com

Varoluşu anlamlı kılan kadim sorular insan belleğini hiçbir zaman boş bırakmamıştır. İnsanı, dünya seyahatinde yalnız bırakmayan, yalnızlık ve yalınkatlılıktan kurtaran nedir? İnsan ömür boyu neyin mücadelesini verir? Mutluluğun sırrı nedir? İnsan hayatında dostlukların ve anıların kıymetini bilen şanslı insanlar artıyor mu, yoksa eksiliyor mu? Hayat daha yaşanabilir ve daha güzel hale mi geliyor? Yoksa gölgeli koridorlar artıyor mu? İnsan hakikaten karmaşık bir rüya veya bilinmeyenler yumağı mıdır?

İnsanlık tarihinin çok yönlü kazanımları, bu birikimde her dünyanın az çok hissesi vardır. Bu safhadan sonra suyun terkebini bulmaya çalışmak zaman kaybıdır. Birikimlere ilaveler yapmanın gayreti içinde olan insan mutludur ve hayat denilen serüveni boşa geçirmedini anlar. Medeniyet tarihinin temelinde her şeyden önce hakikat, düşünce ve sanat yani insan vardır.

İsmail Özmel, bu eserinde mutlu bir yaşamın serüvenini anlatmaya çalışıyor. Zevkle okuyacağınızı umuyoruz.